

TAPAHTUMAN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Case: Haapavesi Folk Music Festival 2010

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun koulutusohjelma
Tapahtuma- ja kokousmatkailu
Opinnäytetyö
Syksy 2010
Heljä-Riitta Ahola

Lahden ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma

AHOLA, HELJÄ-RIITTA

Tapahtuman taloudelliset vaikutukset
Case: Haapavesi Folk Music Festival
2010

Tapahtumamatkailun opinnäytetyö, 43 sivua, 6 liitesivua

Syksy 2010

TIIVISTELMÄ

Haapavesi Folk Music Festival on vuosittain järjestettävä kansanmusiikkifestivaali, jonka kokonaiskävijämäärä on viime vuosina kohonnut noin 11 000:een. Kesällä 2010 kävijöitä oli noin 2200 vapaaehtoistyöntekijät mukaan laskettuina. Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää festivaalin taloudellisia vaikutuksia Haapavedellä.

Tietoperustassa käsitellään tapahtumien määritelmiä ja luokitteluja sekä kuvataan festivaalin toimintaa. Lisäksi käydään läpi tapahtumien erilaisia vaikutuksia. Taloudellisiin vaikutuksiin paneudutaan syvemmin, koska työn päämääränä on saada selville, kuinka paljon ulkopaikkakunnilta saapuvat kävijät kuluttavat rahaa paikkakunnalla festivaalin aikana.

Tässä opinnäytetyössä käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, koska tarkoituksena oli hankkia tietoa, jonka pystyy esittämään numeroin ja taulukoin. Kyselylomakkeilla kerättiin tietoja ulkopaikkakunnilta tulleilta kävijöiltä heidän kulutuksesta Haapavedellä festivaalin aikana.

Vastauksia saatiin kaikkiaan 207 kappaletta, joista 56 oli haapavetisten vastauksia, joten tähän työhön käyttökelpoisia vastauksia oli yhteensä 151.

Tulokset osoittivat, että ulkopaikkakunnilta saapuvat kävijät kuluttavat Haapavedellä majoitukseen keskimäärin noin 67 euroa, ravintolapalveluihin noin 42 euroa, paikkakunnalla liikkumiseen noin 25 euroa ja muihin palveluihin noin 50 euroa. Yhteensä ulkopaikkakunnilta saapuvat kävijät kuluttivat Haapavedellä festivaalin aikana noin 132 200 euroa.

Haapavesi Folk Music Festivalin kävijät tuovat paikkakunnalle huomattavan määrän matkailutuloa. Lisäksi festivaali on vaikuttanut positiivisesti paikkakunnan kulttuuripääomaan.

Avainsanat: festivaalit, taloudelliset vaikutukset

Lahti University of Applied Sciences
Degree Program in Tourism and Hospitality Management

AHOLA, HELJÄ-RIITTA

Economic Impacts of an Event
Case: Haapavesi Folk Music Festival
2010

Bachelor's Thesis in MICE Tourism 43 pages, 6 appendices

Autumn 2010

ABSTRACT

Haapavesi Folk Music Festival is an annually organized folk music festival that has reached a total audience of nearly 11,000 in recent years. In summer 2010 there were 2200 participants including the volunteer workers. In this thesis my goal was to research the economic impacts of the folk music festival on the city of Haapavesi.

In the theoretical part I will explain how events are usually categorized and what this festival is about and how it works. I also go through the different impacts that events have. The economic impacts are my main concern since I am going to find out how much the visitors outside of the Haapavesi area actually spend during the festival.

In this thesis I used the quantitative research method because I needed to transform the collected information into figures and tables. I used a questionnaire form to find out the amount of money left in Haapavesi by the visitors.

The total number of answered questionnaires was 207 but 56 of them were answered by inhabitants of Haapavesi meaning that I could only use the 151 answers that came from people visiting Haapavesi.

The results indicate that people visiting the festival use approximately 67 euros for accommodation and 42 euros for food and drink. In addition, the amount of money spent on travelling between their accommodation and festival area is about 25 euros and for other services approximately 50 euros. The total amount of money left in Haapavesi by inbound visitors was 132,200 euros.

Visitors coming from outside of the Haapavesi area bring a great deal of money to Haapavesi during the festival. Furthermore the festival has influenced and helped the cultural equity to grow in Haapavesi.

Key words: festivals, economic impacts

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Toimeksiantaja	2
1.2	Tutkimustavoite, ongelma ja rajaukset	3
1.3	Työn rakenne	4
2	TAPAHTUMAT JA NIIDEN VAIKUTUKSET	6
2.1	Tapahtumien luokittelu	6
2.2	Kulttuuritapahtumat ja festivaalit	7
2.3	Festivaalin kuvaus	8
2.4	Tapahtuman vaikutukset yleisesti	10
2.5	Taloudelliset vaikutukset	11
2.6	Imagovaikutukset	13
3	TUTKIMUS HAAPAVESI FOLK MUSIC FESTIVALIN TALOUDELLISISTA VAIKUTUKSISTA	15
3.1	Tutkimusmenetelmä ja otos	15
3.2	Lomakkeen rakentaminen ja testaaminen	16
3.3	Lomakkeen jakaminen	18
3.4	Tulokset ja analysointi	19
3.4.1	Festivaalikävijöiden taustatiedot	19
3.4.2	Kävijöiden kulutus ja kohteet	25
3.4.3	Yleisarvosana ja kommentit	31
4	YHTEENVETO JA ARVIOINTI	33
4.1	Johtopäätökset Haapavesi Folk Music Festivalin vaikutuksista	33
4.2	Reliabiliteetin ja validiteetin arviointi	35
4.3	Opinnäytetyöprosessin arviointi	37
4.4	Toimeksiantajan arviointi	39
	LÄHTEET	40
	LIITTEET	44

1 JOHDANTO

Suomen kesät ovat festivaalien kulta-aikaa. Pienet paikkakunnat houkuttelevat matkailijoita erilaisten tapahtumien avulla. Suurin osa koko vuoden kävijämäärästä voi tulla yhden festivaalin aikana, jolloin myös matkailutuloa kertyy paikkakunnalle huomattavia määriä.

Opinnäytetyöni käsittelee Haapavesi Folk Music Festivalin taloudellisia vaikutuksia Haapavedellä. Aihe kiinnostaa minua hyvin paljon, sillä olen kotoisin Haapavedeltä ja osallistunut jokakesäiselle festivaalille useiden vuosien ajan, joko talkoolaisena, esiintyjänä tai yleisönä. Tein lisäksi kesällä 2010 syventävän työharjoitteluni Haapavedellä järjestellen festivaalia. Työtehtäviini kuuluivat festivaalin järjestämiseen liittyvät tehtävät, muun muassa Internet-sivujen päivitys, talkoolaisten rekrytointi, lupahakemusten tekeminen sekä avustaminen monissa muissa tehtävissä. Käytän tässä työssä apunani työharjoittelun kautta hankkimiani tietoja.

Festivaalin toiminnanjohtaja ehdotti minulle aluksi asiakastytyväisyyden mittauksista, mutta myöhemmin aihe muuttui, koska taloudellisten vaikutusten tutkimiseen oli tarvetta muun muassa siitä syystä, että Haapaveden kaupungilta saama rahallinen avustus anotaan joka vuosi uudelleen ilman takeita siitä, että tukea saataisiin. Tästä syystä ei voida tukeutua siihen, että rahaa olisi tarpeeksi pitämään festivaalin talous vakaana. Selvittämällä tapahtuman taloudellisia vaikutuksia pyrin keräämään tietoa siitä, onko sijoitus festivaaliin kaupungille kannattava.

Työharjoitteluni festivaalin järjestelytoimissa lisäsi aiheen kiinnostavuutta. Se auttoi minua keräämään sellaista tietoa, jota ei olisi ollut muuten saatavilla. Ymmärrän samalla tutkimukseni merkitystä toimeksiantajalleni. Opiskelujeni kannalta aihe tuo kiintoisan näkökulman alaan ja tutkimuksestani voi olla minulle hyötyä myös tulevaisuudessa.

1.1 Toimeksiantaja

Haapavesi Folk ry. on voittoa tavoittelematon yleishyödyllinen yhdistys, jonka pää-tarkoituksena on tehdä kansanmusiikkia tunnetuksi järjestämällä kursseja ja tapah-tumia. Yhdistys toimii taustayhdistyksenä Haapavesi Folk Music Festival -tapahtumalle, joka on järjestetty joka kesä aina vuodesta 1989 lähtien.

Päätapah-tuman lisäksi yhdistys järjestää myös kansanmusiikkikursseja kolme kertaa vuodessa: päätapah-tuman yhteydessä kesällä, syksyllä Syysfolkkien/ Irlanti festi-vaalin yhteydessä sekä Kevätfolkkien aikaan keväällä. Haapavesi Folk ry. tuottaa myös Wanhan musiikin tapahtuman, joka sijoittuu helmikuulle, sekä vapaamuotoi-sempia jami-iltoja muutaman kerran vuodessa. Kuka tahansa musiikin ammattilai-nen, harrastaja tai muuten asiasta kiinnostunut saa liittyä yhdistyksen jäseneksi. Näin Haapavesi Folk ry. ja sen toiminta määritellään sen Internet-sivuilla. (Haapa-vesi Folk Music Festival 2010.)

Haapavesi Folk ry:n tilinpäätöstä ei ole tämän opinnäytetyön valmistumiseen men-nessä tehty, joten tarkkoja lukuja vuoden 2010 tilikaudelta ei ole saatavilla. Festi-vaalin ansaintalogistiikka jakautuu kuitenkin pääsylipputuloihin, jotka olivat 32,5 % vuoden 2010 liikevaihdosta, ja ravintolamyyntiin, joka oli puolestaan 13 %. Festi-vaaliorganisaatio tarvitsee avustuksia, jotta tapahtumien järjestäminen olisi mahdol-lista. Vuonna 2010 se sai avustuksia Suomen Kulttuurirahastolta, Haapaveden kaupungilta, Opetusministeriöltä ja Oulun Läänin Taidetoimikunnalta, joiden osuus liikevaihdosta oli 38,5 %. Haapaveden kaupungilta saatu avustus vuonna 2010 oli 25 000 euroa. Haapavesi Folk ry:n yhteistyökumppaneita ja sponsoreita, joiden tuki oli 12,5 % liikevaihdosta, olivat vuonna 2010 Laitilan Wirvoitusjuomatehdas, Pyhälaakson Osuuspankki, Halton, Kantele Fest sekä Keskipohjanmaa-lehti. (Kurra 2010.)

Haapavesi Folk Music Festival järjestetään Haapaveden ammattiopiston tiloissa, jotka Haapavesi Folk ry. on vuokrannut festivaalin ajaksi. Festivaalilla on viisi esiintymispaikkaa, joista kaksi on festivaalialueen ulkopuolella. Festivaalialueen sisällä on kaksi anniskelualuetta ja kahvila, josta festivaalin ravintolamyynnin tulot

tulevat. Oman myynnin lisäksi festivaalialueella on myyntipaikkoja, joita vuokra-
taan kesän festivaaleja kiertäville kojumyyjille, kuten yksityisille koru-, lakritsi-,
jäätelö-, vaate- ja ruokamyyjille.

Edellinen tutkimus Haapavesi Folk ry:lle tehtiin festivaalin juhlavuonna 2008, jol-
loin järjestettiin 20-vuotisfestivaali. Tällöin Sirpa Tirinen Keski-Pohjanmaan am-
mattikorkeakoulun Matkailun alalta teki opinnäytetyönään tutkimuksen Haapavesi
Folk Music Festivalin kävijöistä. Hän tutki muun muassa festivaalin kävijäprofiilia
ja matkailijapalveluita Haapavedellä. Hänen tutkimuksensa perusjoukkoon kuului-
vat kaikki festivaalikävijät, joita hän haastatteli satunnaisotantana. Hän sai vastauk-
sia yhteensä 219, joista kävi ilmi, että 62 % paikalle saapuneista kävijöistä tuli ul-
kopaikkakunnilta. Käytän Tirisen opinnäytetyön tuloksia myöhemmin hyväkseni
tässä työssä. (Tirinen 2008.)

1.2 Tutkimustavoite, ongelma ja rajaukset

Tutkimustavoitteeni on saada toimeksiantajalle tuloksia, joita voidaan käyttää jat-
kossa apuna tulevien vuosien rahoitusta hakiessa. Olen muotoillut tutkimusongel-
man työni tavoitteen kautta. Tutkimusongelmana on, minkälaisia taloudellisia vai-
kutuksia festivaalin kävijät aiheuttavat Haapavedellä. Tutkimusongelmaa selvitän
seuraavien tutkimuskysymysten avulla:

1. Kuinka monta päivää kävijät keskimäärin viiptyvät festivaalilla?
2. Miten kävijöiden rahankäyttö jakautuu?
3. Kuinka paljon kävijät jättävät rahaa paikkakunnalle?

En ota tutkimukseen mukaan kaikkia festivaalikävijöitä toimeksiantajan pyynnöstä.
Tutkin pääasiassa sitä, kuinka paljon ja mihin kohteisiin toisilta paikkakunnilta tu-
levat kävijät kuluttavat rahaa festivaaliviikonloppuna. Tutkimusten mukaan myös
paikkakunnan asukkaat usein suuntaavat rahankäyttönsä paikkakunnalle tapahtu-

man aikana, mutta tätä erotusta normaaliin ostokäyttäytymiseen on vaikea arvioida (Kainulainen 2005, 97). Jätän tutkimuksen ulkopuolelle toimeksiantajan pyynnöstä myös festivaalialueen sisällä tapahtuvan kulutuksen, koska siellä kulutettu raha ei jää Haapavedelle, vaan festivaalin oma myynti menee järjestelykuluihin ja myyntikojuyritykset tulevat pääasiassa muilta paikkakunnilta. Festivaalin yhteydessä järjestetään myös folk-kurssi, mutta jätän sen tutkimukseni ulkopuolelle, koska tarkoitukseni on tutkia vain festivaaliviikonloppuna tapahtuvaa kulutusta.

Jotta saisin vastaukset asettamiini kysymyksiin, käytän kvantitatiivista tutkimusmenetelmää ja selvitän yleisökyselyn eli menomenetelmän avulla (Kainulainen 2005, 102.), kuinka paljon ulkopaikkakunnilta tulevat festivaalivieraat kuluttavat rahaa paikkakunnalla festivaalin aikana.

1.3 Työn rakenne

Tämä opinnäytetyö koostuu kolmesta suuremmasta pääluvusta. Pääluvut ovat tapahtumat ja niiden vaikutukset, empiirinen osa eli tutkimus Haapavesi Folk Music Festivalin taloudellisista vaikutuksista sekä näistä saatavat johtopäätökset ja arviointi.

Toinen pääluku on jaettu kahteen toisiaan tukevaan osaan, jotka käsittelevät tapahtumia ja niiden vaikutuksia. Aluksi kerron, miten kirjallisuudessa tapahtumat luokitellaan yleensä, jonka jälkeen kerron hieman enemmän festivaaleista. Omassa alaluvussa käsittelem tutkittavaa festivaalia, Haapavesi Folk Music Festivalia. Tämän luvun toinen puoli käsittelee tapahtumien vaikutuksia. Kerron ensin kirjallisuuden avulla tapahtumien vaikutuksista yleensä, joita ovat matkailulliset, ympäristö- ja sosiokulttuuriset vaikutukset. Tärkeimpiä vaikutuksia ovat kuitenkin tapahtumien taloudelliset vaikutukset, koska tutkimukseni koskee juuri näitä vaikutuksia. Otan lisäksi huomioon imago-vaikutukset, jotka voivat olla merkitseviä tutkittavan festivaalin kaltaisessa tapahtumassa.

Kolmannessa luvussa on empiirinen osa. Se käsittää määrittelyn käytettävästä tutkimusmenetelmästä, joka on tässä työssä kvantitatiivinen menetelmä. Tässä luvussa kerron myös kyselylomakkeesta ja sen rakentamisesta. Luvun lopusta löytyvät kyselylomakkeista saadut tulokset analysointeineen.

Viimeisessä luvussa ovat yhteenveto ja johtopäätökset, jotka on saatu tutkimuksen tulosten perusteella. Tässä luvussa ovat myös arvioinnit niin lomakkeesta kuin itse opinnäytetyöprosessistakin. Lopussa on vielä toimeksiantajan palaute.

Liitteinä tässä työssä ovat saatekirje, kyselylomake, kyselylomakkeen palautteet sekä kokonaistuloksen laskemiseen käytetyt laskukaavat.

2 TAPAHTUMAT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

2.1 Tapahtumien luokittelu

Tapahtuman voi määritellä monin eri tavoin. Getz (2005, 15–19) avaa tapahtumia ja niiden luokittelua tapahtumaterminologian kautta. Tapahtumat ovat aina määräaikaista ja niillä on jokin teema. Jokainen tapahtuma suunnitellaan etukäteen, jolloin muodostetaan kuva myös tavoitteesta ja kohderyhmästä. Kun tapahtuma on järjestetty muutaman kerran, siitä voi muodostua esimerkiksi vuosittain järjestettävä perinne. Tapahtumakonsepti itsessään voi olla sama, mutta jokainen tapahtuma on ainutlaatuinen kokonaisuus, joka muodostuu puitteista, ohjelmasta, järjestäjistä ja järjestelyistä sekä tietenkin yleisöstä. Tapahtumat voi luokitella erityis-, mega-, media- ja yritystapahtumiin sekä tapahtumiin joilla on joku erityinen tunnusmerkki, tarkoitus (esimerkiksi politiikka, rahoitus, hyväntekeväisyys), tietty ajallinen toistuvuus tai jotka järjestetään vain kerran. Myös erilaiset ”julkisuustemput” voidaan lukea tapahtumiksi. (Vallo & Häyrinen 2003, 81–82; Getz 2005, 15–19.)

Vallo ja Häyrinen (2008, 57) luokittelevat tapahtumat karkeasti viihdetapahtumiin, asiatapahtumiin ja niiden yhdistelmiin. Getz (2005) luokittelee tapahtumat myös toisella tavalla, sisällön perusteella. Hän jakaa ne kulttuurillisiin tapahtumiin, joita ovat muun muassa muistojuhlat, karnevaalit, festivaalit sekä taidenäyttelyt. Muita luokkia ovat yritys- ja alakohtaiset tapahtumat, urheilutapahtumat, koulutus- ja tiedetapahtumat, liikuntatapahtumat, poliittiset ja valtiolliset tapahtumat sekä yksityiset tapahtumat. (Getz 2005, 20–30.) Tapahtuman ydin on toteuttaa kävijöille jonkinlainen elämys. Kokemuksellisuus ja vuorovaikutus ovat myös välttämätön osa tapahtuman toteutuksessa. (Vallo & Häyrinen 2003, 26.)

2.2 Kulttuuritapahtumat ja festivaalit

Kulttuuritapahtumaa ja festivaalia käytetään usein synonyymeina, koska niiden merkitykset ovat hyvin lähellä toisiaan, mutta ne voivat olla myös toisiaan täydentäviä lähikäsitteitä. Jokainen festivaali on tapahtuma, mutta kaikki tapahtumat eivät kuitenkaan ole festivaaleja. (Kainulainen 2005, 63–64.)

Festivaali-sanana voi määritellä monella eri tavalla. Festivaalilla tarkoitetaan yleisimmin arjesta poikkeavaa, taiteellisista esityksistä ja yleisestä ilonpidosta koostuvaa juhlaa (Kainulainen 2005, 65). Festivaalit ovat Chhabran (2004, 152) mukaan julkisia teemallisia juhlia, jotka esittelevät yhteisön historiaa, maailmankatsomusta tai sosiaalista ja kulttuurista identiteettiä. Englanninkielinen termi *festival* tarkoittaa usein jotain seuraavista asioista: maallista tai hengellistä juhlaa, huvittelua ja ilonpitoa; vuosittain pidettävää tunnetun tapahtuman, merkkihenkilön tai sadonkorjuun juhlintaa; näyttelyitä, messuja tai markkinoita sekä kulttuuritapahtumia, jotka ovat yksittäisistä esityksistä koostuvia kokonaisuuksia, joiden esiintyjät ovat yksittäisiä tai jotka ovat tietyn taiteenalan edustajia. (Kainulainen 2005, 65.) Getzin (2005, 21) mukaan festivaalit ovat yleisin kulttuurijuhlien muoto, ja hän näkee niiden juurtuvan kansanperinteistä. Vuosisatoja vanhat festivaalit ovat usein lähtöisin uskonnosta tai mystiikasta, mutta myös vuoden kiertokulkuun liittyvät asiat, kuten elonkorjuu, ovat antaneet aiheita juhlaan. Vaikka osalla festivaaleista on pitkät perinteet, suurin osa nykyisistä festivaaleista on kuitenkin syntynyt vasta viime vuosikymmenten aikana. Avainasia festivaaleissa on, että ne ovat aina julkisia. Jos juhla ei ole avoin yleisölle, sitä ei voi kutsua festivaaliksi; se on vain yksityinen juhla. (Getz 2005, 21–22.)

Haapavesi Folk Music Festivalin tapaisia tapahtumia kutsutaan usein yhteisön festivaaleiksi. Perinteisten tapahtumien puuttuminen antaa tällaisille tapahtumille tilaa yhteisössä muodostua ihmisiä yhdistäväksi ja puoleensavetäväksi tekijäksi. Tällaisilla festivaaleilla on myös matkailullisia piirteitä. Tämä on hyvä syy alueen päättävälle elimelle tukea omia festivaalejaan, jotka ovat luomassa alueen identiteettiä. (Getz 2005, 22.)

2.3 Festivaalin kuvaus

Haapavesi Folk Music Festival on järjestetty joka kesä vuodesta 1989 lähtien, ja ensimmäinen folk-kurssi järjestettiin kahta vuotta aikaisemmin. Kesän folk-kurssin paikka on vakiintunut juhannuksen jälkeiselle viikolle ja itse festivaali kurssin jälkeen viikonlopulle. Koko tapahtuman ideoijana ja isänä toimii Haapavedellä vaikuttava musiikinopettaja ja kapellimestari Timo Hannula. Hänen ideastaan syntyivät kansanmusiikin kurssit vuonna 1987. Kurssien lopuksi haluttiin pitää aluksi pieni-
muotoiset jamit ja konsertit, jotka ovat vuosien mittaan paisuneet niin, että kokonaiskävijämäärää on noussut jo 11 000:een. Joka vuosi folk-kurssille saapuu sekä kotimaisia että kansainvälisiä huippuluokan kansanmuusikoita, jotka opettavat perinteitään kansanmusiikista kiinnostuneille harrastajille ja ammattilaisillekin. Kurssilla opitaan kansanmusiikkia aina kurkkulaulusta kanteleisiin, afrikkalaisesta rumpus musiikista portugalilaiseen fado-lauluun ja USA:laisesta mandoliiniperinteestä irlantilaiseen kansanmusiikkiin. Opettajat usein myös esiintyvät itse yhtyeidensä kanssa tai pitävät work shoppeja isommalle yleisölle kurssiviikolla tai festivaalin aikana. (Haapavesi Folk Music Festival 2010.)

Vuonna 2010 järjestettävä festivaali valittiin Finland Festivalsin vuoden festivaaliksi. Perusteluissaan Finland Festivals toteaa, että Haapavesi Folk Music Festival on laaja-alainen, kansainvälinen ja ennakkoluuloton kansanmusiikkia esittelevä tapahtuma. Tähän se on kasvanut yli 20-vuotisen historiansa aikana. Lisäksi paikalliset yhtyeet ja esiintyjät ovat saaneet kasvaa festivaalin kyljessä. Myös paikallinen kulttuuriosaaminen on vilkastunut muun muassa Haapaveden kamariorkesterin toiminnan, oopperatuotantojen ja lukuisten paikkakunnan kulttuuritapahtumien myötä. (STT 2009.) Samalla Haapavesi Folk Music Festival on ensimmäinen kansanmusiikkifestivaali, joka on saanut kyseisen nimityksen (Anttila 2009).

Järjestyksessä 22. Haapavesi Folk Music Festival järjestettiin 1.–4.7.2010, ja perinteinen folk-kurssi pidettiin kesä-heinäkuun vaihteessa 28.6.–2.7. Vuoden 2009 Haapavesi Folk Music Festivalin kokonaiskävijämäärä oli viikonlopun 10 800 aikana, joka oli 300 enemmän kuin edellisvuonna (Finland Festivals 2009). Festivaalin budjetti oli 190 000 euroa vuonna 2009, ja sen tulopohja jakaantui kolmeen saman-

suuruiseen osaan: avustuksiin ja mainostuloihin, lipunmyyntiin sekä ravintolamyyn-
tiin. Vahva syy Vuoden Festivaali -nimityksen saamiseksi oli muun muassa laaja
tulopohja sekä festivaalin tasokas sisältö. (Anttila 2009.)

Vaikka kyseessä on kansanmusiikkifestivaali, kansantanssia festivaaleilla nähdään
harvemmin, toisin kuin monilla muilla samantyyppisillä festivaaleilla Suomessa.
Festivaali on keskittynyt korkeatasoiseen kansanmusiikkiin. Joka vuosi suomalais-
ten kansanmusiikkiyhtyeiden lisäksi esitellään laaja-alaisesti myös ulkomaista huip-
puosaamista sekä aina joitain suomalaisia huippuartisteja. Vuoden 2010 festivaalilla
nähtiin muun muassa Laura Voutilainen, Samuli Putro sekä Jarkko Martikainen ja
ulkomaisista yhtyeistä skotlantilainen Daímh, italialainen Riccardo Tesi & Bandita-
liana sekä kansainvälisestäkin tunnettu unkarilainen laulajatar Márta Sebestyén.
(Haapavesi Folk Music Festival 2010.)

Haapavesi Folk Music Festival on Haapaveden suurin vuosittain järjestettävä ta-
pahtuma, ja juhannuksen jälkeinen viikonloppu on ajankohtana ideaalinen. Kilpailua
festivaalille löytyy kuitenkin koko Suomesta, sillä se joutuu jakamaan saman tapah-
tumarikkaan viikonlopun muiden festivaalien ja tapahtumien kanssa. Lähipitäjissä-
kin järjestetään ympäri vuoden tapahtumia, jotka kilpailevat Haapavesi Folk Music
Festivalin kanssa. Niitä ovat muun muassa Oulaisten Musiikkiviikot syksyllä vajaal-
la 5000 kävijällä (Finland Festivals 2010), Kalajoen Juhannus 39 000 kävijällä (Ka-
tajämäki 2009) sekä Waltakunnalliset Weteraanikonepäivät Oulaisissa reilulla 15
000 kävijällä (Wanha Voima 2008). Samana viikonloppuna järjestettävä Raahe
Fest on populäärimusiikkiin keskittyvä festivaali, jonka kanssa Haapavesi Folk Mu-
sic Festival kilpailee saman alueen kävijöistä, poikkeavista musiikkigenreistä huo-
limatta. Samaan ajankohtaan sijoittuu myös Ikaalisissa järjestettävä harmonikkamu-
siikkitapahtuma Sata-Häme Soi, joka musiikkigenrensä ansiosta taistelee osin Haa-
pavesi Folk Music Festivalin kanssa kävijöistä ja esiintyjistä. (Finland Festivals
2010.)

2.4 Tapahtuman vaikutukset yleisesti

Tapahtuman vaikutukset jaetaan yleisesti taloudellisiin, matkailullisiin, imagollisiin, sosiokulttuurisiin ja ympäristövaikutuksiin. Niitä voidaan tarkastella irrallisina kokonaisuuksina, mutta ne punoutuvat myös tiukasti yhteen ja ne kaikki vaikuttavat toisiinsa. Esimerkiksi tapahtuman takia matkailijat voivat viipyä paikkakunnalla kauemmin sen sijaan, että matkustaisivat muualle ja kasvattavat näin kulutusta paikkakunnalla. (Getz 2005, 12–13.) Näin matkailulliset vaikutukset koskevat myös taloudellisia vaikutuksia. Seuraavaksi käsittelen lyhyesti matkailullisia, sosiokulttuurisia ja ympäristövaikutuksia. Myöhemmin tässä luvussa käsittelen myös imagollisia ja taloudellisia vaikutuksia.

Matkailulliset vaikutukset liittyvät erityisesti siihen, että paikkakunnalla, jossa matkailu ei ehkä ole kovin vilkasta, juuri tapahtuma houkuttelee paikalle matkailijoita, jotka eivät muutoin pitäisi paikkaa potentiaalisena kohteena. Aiemmin mainitsemani Tirisen tekemän tutkimuksen mukaan yli puolet vastanneista kertoi festivaalin olevan ensisijainen syy paikkakunnalle saapumisen. Toinen tärkeä syy olivat sukulaisilla ja tuttavilla vierailu yhdistettynä festivaalikäyntiin. (Tirinen 2008, 29.) Ilmiötä, jolloin ensisijaisesti paikkakunnalle saavutaan festivaalin takia, voidaan kutsua festivaalimatkailuksi (Picard & Robinson 2006, 2). Festivaalin perinteinen merkitys, johon liittyivät sosiaalinen kanssakäyminen ja yhdessä juhliminen, on muuttunut, ja nykyään festivaalit ovat tuotteita, joita voidaan ostaa ja kuluttaa. Tapahtumille on luotu myös omia matkailupaketteja, joissa tapahtuma on ensisijainen ja muu kulttuuri toissijaista. Tällaisissa tapauksissa paikkakunta tunnetaan vain tapahtuman vuoksi. (Picard & Robinson 2006, 2-3.)

Sosiokulttuurisia vaikutuksia tutkitaan, koska ihmiset kerääntyvät yhteen tapahtumien takia ja haluavat viettää aikaa yhdessä (Picard & Robinson 2006, 10). Cantellin (2001, 55) mukaan kulttuurilla on nähty olevan taloudellisten tekijöiden lisäksi myös sosiaalista ja luovaa pääomaa. Kaikenlaiset juhlat ja festivaalit keräävät ryhmiä yhteen. Ryhmät voivat olla tiiviisti muodostuneita, kuten työyhteisön ryh-

mät ja ystäväporukat tai väljempää ihmisten kesken, joilla on samoja ongelmia, mielenkiinnon kohteita, sama etninen tausta tai asuinpaikka. Festivaalit voivat myös luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta. (Picard & Robinson 2006, 10–11.)

Vaikka tapahtumat auttavat rakentamaan ja vahvistamaan yhteisöä, ne myös tarjoavat tilaisuuden kehittää infrastruktuuria ja vaikuttavat siten niin paikallisväestöön kuin matkailijoihin esimerkiksi lisääntyneiden kulutusmahdollisuuksien kautta (Pegg & Patterson 2010, 86). Puhtaat ympäristövaikutukset voivat olla joko positiivisia tai negatiivisia. Suurten massojen liikkuminen aiheuttaa haittoja ympäristölle, mutta voi myös auttaa sen suojelemisessa ja kunnostamisessa lisääntyneen rahavirran ansiosta. (Mason, 2008, 73.)

2.5 Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisia vaikutuksia voidaan tutkia monella eri tavalla riippuen näkökulmasta ja siitä, kuka tutkimuksen teettää. Työ- ja elinkeinoministeriön tekemän Suomen Matkailustrategia 2020:n mukaan taloudelliset vaikutukset syntyvät, kun liikutaan työstä tai vapaa-ajan vietosta johtuen normaalin elinympäristön ulkopuolelle (Suomen matkailustrategia 2020 2010, 3).

Kainulainen (2005) on tutkinut tapahtumien vaikutuksia tapahtumapaikkakuntien näkökulmista. Kaikki tapahtumat jättävät jälkeensä taloudellisia vaikutuksia. Niihin vaikuttavat tapahtuman koko, markkina-alue, tapahtuman kesto sekä ulkopaikkakunnilta saapuvien tapahtumavieraiden määrä. Kunnat ja kaupungit tukevat tapahtumia yleensä melko pienellä avustuksella, joka saadaan takaisin vilkastuneen taloudellisen toiminnan kautta. Tapahtumilla voi olla merkittävä vaikutus paikallisille yrittäjille, kuten esimerkiksi Kylpylä Saaren leirintäalueelle, jonka myynti kasvaa normaalista kesäviikonlopusta moninkertaiseksi (Vähäsaari 2010). Pienemmillä paikkakunnilla rahaa ei kuitenkaan jää kovin paljon kiertämään alueen talouteen, koska yksinkertaisen elinkeinorakenteen vuoksi on ostettava enemmän palveluita ja tuotteita ulkopuolelta. Paljon paremmat asetelmat ovat kaupungeilla, jotka pystyvät tuottamaan palvelunsa ja tuotteensa itse. (Kainulainen 2005, 105.)

Kainulainen (2005, 95) jakaa tapahtumien taloudelliset vaikutukset suoriin, epäsuoriin ja johdettuihin vaikutuksiin. Suorat vaikutukset tulevat festivaaliorganisaation järjestelyistä, joita ovat muun muassa henkilöstön palkkaus, vuokrat, hankinnat ja investoinnit. Ne hoidetaan yhteistyössä paikallisen yritysmaailman kanssa, joten tapahtuma voidaan rinnastaa talouden toimijoihin, koska se on liikevaihtonsa, työllistävän vaikutuksensa sekä investointiensä kautta kuten mikä tahansa talousmaailmassa toimiva organisaatio. Epäsuorat vaikutukset tulevat puolestaan festivaalivieraiden kulutuksesta, ja ne kohdistuvat paikkakunnan yrityksiin. Näiden vaikutusten on nähty muodostavan tapahtumapaikkakunnalle uutta tuloa, josta eniten hyötyvät majoituspalvelut, ravintolat, vähittäiskaupat sekä kuljetusyrietykset. Johdetut vaikutukset eivät ole enää yhtä helposti havaittavissa kuin kaksi edellistä, sillä ne sisältävät sekä suorat että epäsuorat vaikutukset, joten niiden ajatellaan lisäävän paikallisten yritysten ostovoimaa ja kulutusmahdollisuuksia. (Kainulainen 2005, 95–97.) Mainittakoon, että tapahtumat aiheuttavat myös suoria ja epäsuoria verotuloja, mutta en keskity niihin tutkimuksessani, vaan jätän ne tässä käsittelemättä.

Paikallistalousvaikutuksia voidaan tarkastella esimerkiksi seuraavista neljästä eri näkökulmasta. Voidaan ottaa huomioon ulkopaikkakunnilta saapuvien kävijöiden kulutus, verotulojen kasvu kävijöiden kulutuksen seurauksena, festivaalin järjestäjän kulutus ja aiheuttamat kustannukset sekä paikallisväestön kulutus festivaalin aikana. (Kainulainen 2005, 103.) Omassa tutkimuksessani käsittelemän siis ulkopaikkakunnilta saapuvien kävijöiden kulutusta.

Paikallisväestön kulutusta on vaikeampi tutkia, sillä ei tiedetä, miten paljon he olisivat kuluttaneet, jos tapahtumaa ei olisi järjestetty. Joillakin tutkimuksilla tosin voisi selvittää, jäävätkö paikalliset paikkakunnalle vain tapahtuman takia ja olisivatko he muutoin tehneet matkoja muualle tai käyttävätkö he rahaa enemmän tapahtuman aikana kuin tavallisesti. (Getz 2005, 379.) Tämä vaatisi kuitenkin paljon työtä ja toisen tutkimuksen, joka olisi kuitenkin melko mahdoton toteuttaa luotettavasti.

Taloudellisten vaikutusten tutkimuksen heikkouksina voidaan nähdä se, että ei voida olla koskaan varmoja, kuinka paljon rahaa todellisuudessa jää paikallistalouteen.

Osa muualta tulevista avustuksista ja sponsorirahoista ei jää paikkakunnalle, sillä tapahtumaorganisaatio joutuu tekemään ostoja myös muualta. Ideaalinen tilannehan olisi, jos tapahtumaorganisaatio pystyisi tekemään kaikki ostonsa paikkakunnan yrityksiltä, mutta ainakaan maaseudulla, kuten Haapavedellä, tämä ei ole mahdollista. Myöskään kaikki paikkakunnalle tapahtumaa varten saapuvat matkailijat eivät jätä rahojaan paikkakunnalle. Matkustuskustannuksista hyvin pieni osa jää paikallisyrittäjille, ja osa tapahtuman aikana kulutetuista rahoista voi kohdistua muualta tulleisiin yrityksiin. (Getz 2005, 389–390)

Haapavesi Folk ry:n suorat vaikutukset Haapaveden kaupunkiin ovat seuraavanlaisia: Yhdistys on palkannut yhden työntekijän, toiminnanjohtajan puolipäiväiseksi ympärivuotiseen työhön, ja muut työntekijät toimivat lähinnä talkoohengessä. Haapavesi Folk ry:n toimisto toimii vuokratiloissa, ja festivaali järjestetään Haapaveden ammattiopiston tiloissa, joten vuokratulot menevät koulutusyhtymälle ja yksityiselle taholle. Myös esimerkiksi festivaalialueen pääesiintymislavan tanssilattia on hankittu paikalliselta puuteollisuusyritykseltä ja uusittu edellisenä kesänä. Artistien, talkoolaisten sekä kutsuvieraiden ruokapalvelut on tilattu haapavetiseltä yrittäjältä ja jätehuollon hoitaa paikallinen yritys. Tarvikkeet hankitaan osaksi Haapavedeltä, mutta osa joudutaan hankkimaan muualta. Vuonna 2010 Haapavesi Folk ry:n ostoja oli 30 000 euron edestä, josta suuri osa jäi Haapavedelle. Haapavesi Folk ry:n toiminta on lisäksi arvonlisäverotonta, ravintolatoiminta pois lukien.

2.6 Imagovaikutukset

Yleensä tutkitaan vain välittömästi laskettavissa olevia rahamääräisiä talousvaikutuksia, jolloin tutkimuksen ulkopuolelle jäävät hyvin olennaiset, pitkällä aikavälillä vaikuttavat ilmiöt. Erityisesti kulttuuritapahtumilla voi olla pitkäaikaisia imagovaikutuksia, joilla voidaan parantaa paikkakunnan tunnettavuutta ja julkisuusarvoa. (Kainulainen 2005, 128.) Tästä syystä halusin ottaa mukaan myös imagovaikutukset tutkimukseni taustaksi, vaikken niitä käsittelekään empiirisessä osiossa.

Kulttuuri-imagon voi ajatella kahdella tavalla riippuen siitä, onko kyseessä maaseutukunta vai kaupunki. Kulttuurifestivaalien merkitys pienelle paikkakunnalle on paljon suurempi kuin kaupungille. Maaseudulla kulttuurifestivaalit lisäävät kunnan tunnettavuutta, kun taas isoissa kaupungeissa ne pehmentävät ”kovaa taloutta” ja laajentavat aineetonta kulttuuripääomaa. (Kainulainen 2005, 323, 330.) Kun pienellä paikkakunnalla järjestetään kulttuurifestivaali, paikasta tulee paljon houkuttelevampi kuin jostain yhtä tuntemattomasta paikasta, jossa ei festivaaleja järjestetä. Usein festivaalien nimiin sisältyy tapahtumapaikkakunnan nimi, kuten Haapavesi Folk Music Festivalin, Kaustinen Folk Music Festivalin, Pori Jazzin tai Kalajoen Juhannuksen kohdalla on kyse. Kun puhutaan tällaisesta tapahtumasta, tiedetään jo nimen perusteella, missä tapahtuma järjestetään, ja usein saattaa muodostua myös kuva siitä, minkälainen tapahtuman paikkakunta on. Vallon ja Häyrisen (2008, 34–35) mukaan tapahtumat voivat toimia maineenrakentajina. He esittävät tapahtumien olevan hyviä maineen, brändin ja imagon luoja yrityksille ja organisaatioille, mutta mielestäni ne voivat soveltua yhtä lailla paikkakunnan imagon luomiseen, varsinkin jos tapahtuma kantaa kaupungin nimeä.

Yksi hyvä esimerkki tapahtumasta, joka on vaikuttanut paikkakuntansa imagoon, on Sata-Häme Soi -tapahtuma, joka on tehnyt Ikaalisten kaupungin tunnetuksi harmonikkamusiikillaan. Tapahtuma ei ole ollut pelkästään luomassa paikkakunnan imagoa, vaan vaikutukset ovat olleet paljon laajemmat. Paikkakunnalle on tapahtuman ansiosta muodostunut organisaatioita ja toimintamuotoja, jotka ovat rakentuneet harmonikkamusiikin ympärille. Suomen Harmonikkainstituutin perustaminen, jugend-henkisen konserttialin kunnostus ja käyttöönotto sekä kansalaisopiston toiminnan laajentaminen lasten harmonikkaopetuksen osalta ovat vain muutama esimerkki tapahtuman pitkäaikaisvaikutuksista paikkakunnalle. Tapahtuma on näkynyt myös alueen matkailutoimijoissa muun muassa Kyläkaupunki Oy-matkailukeskuksen laajentumisena ja maatilamatkailun yleistymisenä sivuelinkeinona. Tapahtuma on saanut myös mediajulkisuutta Kultainen Harmonikka -kilpailun kautta. Taloudellisten vaikutusten lisäksi Sata-Häme Soi -tapahtuma on vaikuttanut alueen kehitykseen siinä määrin, että se on luonut alueellisen musiikkialan keskitymän, joka näkyy järjestötoimintana. (Kainulainen 2005, 410–411; Vallo & Häyrisen 2008, 35.)

Tapahtumat tuovat siis näkyvyyttä paikkakunnille, olivatpa ne mukana tapahtumassa tai eivät. Näin tapahtumalle ja paikkakunnalle voi muodostua yhteinen imago, jota kannattaa kehittää yhteistyössä ja käyttää hyväksi markkinoinnissa. Useat kaupungit myös tekevät niin, kun haluavat uudistaa kulttuurista kuvaansa (Picard & Robinson, 2006. 2-3).

3 TUTKIMUS HAAPAVESI FOLK MUSIC FESTIVALIN TALOUDELLISISTA VAIKUTUKSISTA

3.1 Tutkimusmenetelmä ja otos

Opinnäytetyöni empiirisessä osuudessa käytin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Se on tilastollinen menetelmä, jonka aineiston kerääminen perustuu aistihavaintoon ja joka toteutetaan yleensä käyttäen hyväksi valmiiksi jäsennettyä kyselylomaketta, haastattelututkimusta tai havainnointitutkimusta. Jotta tutkimustulokset olisivat mahdollisimman luotettavia, täytyy otannan olla tarpeeksi suu-

ri perusjoukkoon nähden. Tutkimustulokset esitetään yleensä lukuina sekä prosentteina, ja tarkoituksena on tehdä yleistyksiä kyseiseen joukkoon. Tarkoituksena on kartoittaa todellinen tilanne, eikä se ole esimerkiksi riittävä selvittämään asioiden syitä. (Heikkilä 2005, 16; Hirsijärvi ym. 2009, 140, 191, 193–194.)

Kvantitatiivinen tutkimus saattaa jäädä pinnalliseksi, mikä on menetelmän negatiivinen ominaisuus. Luotettavuutta arvioitaessa täytyy ottaa huomioon tutkijan aiempi tieto aiheesta sekä otannan koko ja laatu. Jos mainituissa kohdissa epäonnistutaan, tutkimustulokset voivat vääristyä. Kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta ei taloudellisia vaikutuksia tutkittaessa yleensä käytetä, sillä se pyrkii selittämään syitä käyttäytymiseen ja päätöksiin eikä luomaan kokonaiskuvaa. Koska tarkoitukseni on saada numeerisia tuloksia, kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä sopii tutkimukseeni. (Heikkilä 2005, 16–17.)

Tutkimukseni perusjoukko koostuu paikalle saapuvista festivaalikävijöistä, joista osaa haastattelin satunnaisotantana käyttäen apunani valmiita vastausvaihtoehtoja sisältäviä kyselylomakkeita. Finland Festivalin jäsenenä Haapavesi Folk Music Festivalin kävijöiden kokonaismäärä on laskettu sen ohjeiden mukaisesti, jotta tuloksia voisi vertailla muiden festivaalin kanssa. Käytännössä myytyjen lippujen määrä kerrotaan konserttitapahtumien lukumäärällä, joten tämän mukaan festivaalin kokonaiskävijämäärä oli 11 000 vuonna 2010. Kuitenkin todellinen perusjoukko on 2200 myytyä lippua. Seuraavissa alaluvuissa käsittelen tarkemmin kyselylomakkeen rakentamista ja testaamista sekä jakamista festivaalin aikana. Käyttämäni kyselylomake on liitteenä työn lopussa.

3.2 Lomakkeen rakentaminen ja testaaminen

Sijoitin saatesanat kyselylomakkeen alkuun, jotta se olisi helppo lukea ennen kyselyyn vastaamista. Saatekirjeitä kiinnitin vastauslaatikkoihin sekä vastauspaikoille kyselylomakkeiden läheisyyteen.

Rakensin lomakkeen (LIITE 1), joka koostuu kolmesta eri osa-alueesta. Kyselylomake on yhden A4-arkin mittainen, jossa kysymyksiä on paperin molemmilla puolilla. En halunnut tehdä kyselylomakkeesta liian pitkää, ettei se karsisi vastauksia. Ensimmäinen osa-alue, kysymykset 1–9, liittyy vastaajan taustatietoihin, joihin sisältyvät asuinkunta, sukupuoli, syntymävuosi, työtilanne, aikaisemmat festivaalikäynnit, mistä sai tietää festivaalista, kuinka monta konserttia aikoo kuunnella ja päivät, jolloin vieraillee festivaalilla. Kaikki taustatiedot eivät koske suoranaisesti taloudellisia vaikutuksia, mutta saatuja tietoja toimeksiantaja voi verrata vuoden 2008 Haapavesi Folk Music Festivalille tehdyn opinnäytetyön tuloksiin. Osa taustatiedoista voi kuitenkin auttaa ymmärtämään mahdollisia syitä käyttäytymiseen.

Toinen osio, kysymykset 10–17, on koko tutkimukseni ydin ja se liittyy vastaajan rahankäyttöön Haapavedellä. Osio sisältää majoituksen, ravintolapalvelut, matkustuksen sekä asioinnit muissa liikkeissä kaupungilla. Näiden tietojen avulla pystytään laskemaan keskimääräinen kulutus kävijää kohti sekä arvio kokonaiskulutuksesta Haapavedellä festivaalin aikana.

Viimeisessä osiossa pyydetään antamaan arvosana festivaalille ja kaupungille sekä kommenttiosio, jos vastaaja haluaa jättää palautetta. Näillä kysymyksillä haluan tiedustella kävijöiden mielikuvaa festivaalista. Palautteen avulla toimeksiantaja pystyy kehittämään festivaalia asiakkaiden toiveiden mukaiseksi. Kyselylomakkeen lopussa on vielä tilaa yhteystiedoille, jotka jättämällä vastaaja osallistuu vuoden 2011 Haapavesi Folk Music Festivalin viikonloppurannekkeen arvontaan.

Kyselylomake on vain suomenkielinen, koska ulkomaalaisten kävijöiden määrä on hyvin pieni ja suurin osa heistä on festivaalin artisteja, joten en näe tarvetta kääntää lomaketta muille kielille. Ulkomaalaiset artistit ja opettajat saavat myös täyden ylläpidon, eli matkat, majoitus ja ruoat ovat heille ilmaisia festivaalin aikana, joten käytännössä heidän kulutuksensa paikkakunnalla on hyvin vähäistä.

Testasin lomaketta aluksi lähipiirillä, jonka jälkeen muokkasin siitä helpommin ymmärrettävän. Seuraavaksi testasin lomaketta festivaaliviikon maanantaina jami-illan yhteydessä paikalle saapuneilla kurssilaisilla Kylpyläsaaren leirintäalueella.

Testauksesta oli todella apua, sillä huomasin lomakkeessa virheitä, jotka olisivat jääneet muutoin huomaamatta. Muutettavaa ei tullut paljon, mutta pientä hiomista ja tarkkuutta tarvittiin kysymysten asetteluun, jottei tulisi väärinkäsityksiä. Kysymyksen numero 4, joka koskee kävijöiden työtilannetta, lisäsin kokonaan, koska se oli jäänyt puuttumaan, vaikka sen alun perin piti olla kyselyssä mukana. Kysymyksessä, joka koskee konserttien kuunteluiden määrää, ei ollut aikaisemmin vaihtoehtoja, mutta sain palautetta, että on todella vaikea arvioida konserttien määrää, jos ei ole vaihtoehtoja. Esiintymisiä festivaalin aikana oli yhteensä 70. Erityisesti kohta festivaalin arvioinnista muuttui moneen kertaan, sillä en tiennyt, miten saisin haluamani asian selkeästi esitettyä. Aluksi siinä oli vapaa kenttä, joka muuttui hymynaamoiksi ja sitä kautta numeroiksi. Testaamisella pyrin lisäämään validiteettia (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231).

3.3 Lomakkeen jakaminen

Kyselylomakkeita oli jaossa torstai-, perjantai-, ja lauantai-iltana sekä lasten lauantai-iltapäivä tapahtumassa. Tapahtuma päättyi sunnuntaina kantelekkirkkoon, jossa lomakkeet eivät olleet enää jaossa. Lomakkeita oli jaossa yhteensä noin 250, ja asetin tavoitteeni saada vastauksia 150–250.

Vein palautuslaatikon, saatekirjeen, nipun kyselylomakkeita sekä kasan kyniä Folk-salin aulaan, Folk-Caféeseen, lipunmyyntiin sekä Folk Kahvilaan. Näillä paikoilla kävijä sai rauhassa täyttää lomakkeen samalla musiikkia kuunnellen tai odotusaikoina. Tyhjensin laatikot aina illan päätteeksi, lisäsin kyniä ja kyselylomakkeita ja siistin paikat, jonka jälkeen vein lomakkeet toimistolle varmaan talteen. Päivän aikana kävin myös tarkistamassa kynä- ja lomaketilanteen jokaisessa paikassa ja haastattelin samalla kävijöitä itse.

Osan kyselyistä jaoin itse ja kerroin, mitä pitää tehdä, mutta osaa haastattelin ja kirjoitin vastaukset heidän puolestaan. Suurin osa täytti lomakkeet kuitenkin itsenäisesti. Palautuslaatikossa tai sen läheisyydessä oli saatekirje vastausohjeineen. Itse kerätyissä vastauksissa ja itsenäisesti vastanneiden välillä ei ollut suuria eroja.

Rahasummia miettiessään vastaajat saattoivat vaikuttaa hieman vaivaantuneilta, joten itsenäinen lomakkeen täyttäminen antoi heille mielestäni paremmin aikaa ja tilaa vastata rehellisesti ilman, että ympärillä olisi minkäänlaista painetta.

3.4 Tulokset ja analysointi

Tutkimusaineistoni koostuu yhteensä 207 vastauksesta, joista 151 vastaa kohde-ryhmääni. Loput 56 olivat haapavetisten vastauksia, joten ne jäävät kokonaan pois analysoinnista. Tutkimuksen perusjoukkona olivat festivaalille saapuneet ulkopaikkakuntalaiset kävijät, mutta tarkkaa ulkopaikkakuntalaisten kävijöiden määrää ei tänä vuonna ole tiedossa, joten käytin apunani Sirpa Tirisen vuonna 2008 tekemän tutkimuksen tuloksia, joiden mukaan 62 % kävijöistä oli ulkopaikkakunnilta. (Tirinen 2008.) Tämän mukaan ulkopaikkakunnilta tulleita kävijöitä oli yhteensä 1364, eli otoksen koko oli 11 % perusjoukosta. Lisäksi muutama kysely oli täytetty pilailun vuoksi, joten ne oli hylättävä. Tietojen syöttämiseen ja tulosten avaamiseen käytin Microsoft Office Excel 2007 -laskentaohjelmaa.

Seuraavassa kolmessa alaluvussa käsitelen vastauksia siinä järjestyksessä, kuin ne ovat kyselylomakkeessa. Otoksen kattavuudesta kertoo se, että molemmilta sukupuolilta ja kaikista ikäryhmistä on tullut melko tasaisesti vastauksia. Oros ei siis ole vääristynyt, vaan antaa hyvän kuvan kävijöiden perusjoukosta.

3.4.1 Festivaalikävijöiden taustatiedot

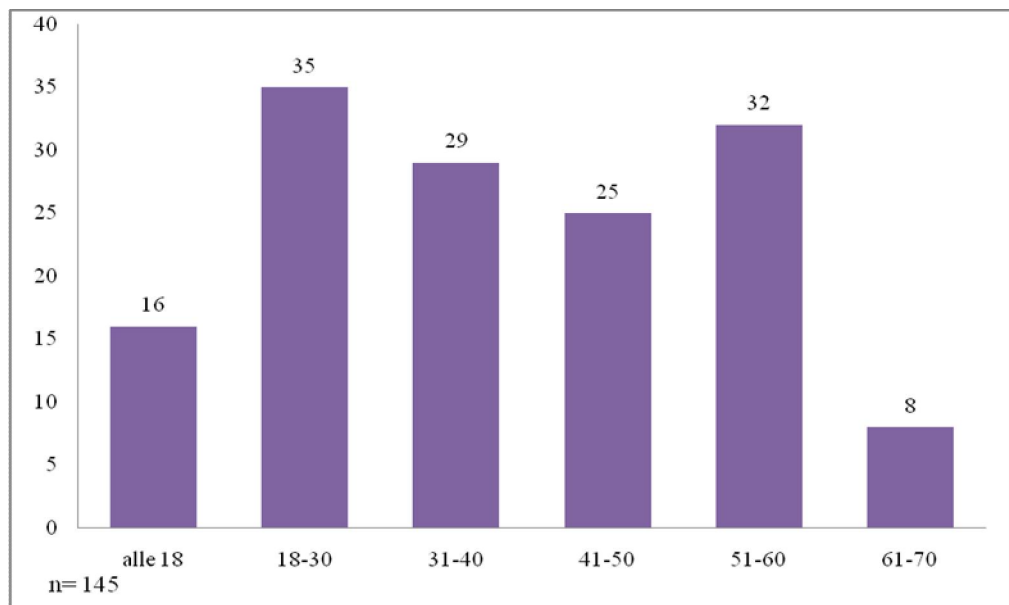
Seuraavassa avaan kyselylomaketiedot kysymyksien 1–4 osalta. Ne koskivat asuinpaikkakuntaa, sukupuolta, ikää sekä työtilannetta.

Ensimmäinen kysymys koski vastaajan asuinpaikkaa. Vastaajia tuli 46 paikkakunnalta, ja suurin osa heistä oli haapavetisiä (27 %). Tämä tarkoittaa sitä, että 73 % asui ulkopaikkakunnilla. Seuraavaksi eniten vastaajia tuli Oulusta, Ylivieskasta, Helsingistä ja naapurikaupungista Oulaisista. Viisi vastaajaa tuli niin Jyväskylästä,

Kokkolasta, Lahdesta kuin Turustakin. Paikkakuntia, joista tuli alle viisi vastausta, olivat Alavieska, Espoo, Haapajärvi, Harjavalta, Haukipudas, Himanka, Hämeenlinna, Joensuu, Järvenpää, Kajaani, Kauhava, Kaustinen, Kempele, Kittilä, Kuopio, Kärämäki, Liminka, Muhos, Nivala, Nurmijärvi, Petäjävesi, Pieksämäki, Porvoo, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Raabe, Raasepori, Rauma, Rääkkylä, Siikalatva, Tammisaari, Tampere, Vaasa, Vantaa, Vihanti, Vihti ja Ylöjärvi sekä Ruotsin Tukholma.

Tuloksesta selviää, että vastaajista suurin osa tuli Haapaveden lähikunnista. Naapurikunnat on helpompi tavoittaa mainostamalla esimerkiksi paikallislehdissä ja radiossa. Mutta se, että kävijöitä on tullut myös muualta Suomesta, kertoo siitä, että festivaalin maine on levinnyt myös Pohjois-Pohjanmaan ulkopuolelle.

Vastaajien sukupuolta tiedusteltiin toisessa kysymyksessä. Vastauksia tuli melko tasaisesti molemmilta sukupuolilta. Hieman innokkaampia vastaajia olivat naiset, sillä kaikista vastaajista 85 eli 56 % oli naisia ja 66 eli 44 % miehiä. Tämä tulos vastaa varmaan aika hyvin sitä suhdetta, kuinka paljon todellisuudessa kävijöistä oli miehiä ja naisia. Kaikki kyselyyn osallistuneet olivat vastanneet tähän kysymykseen.

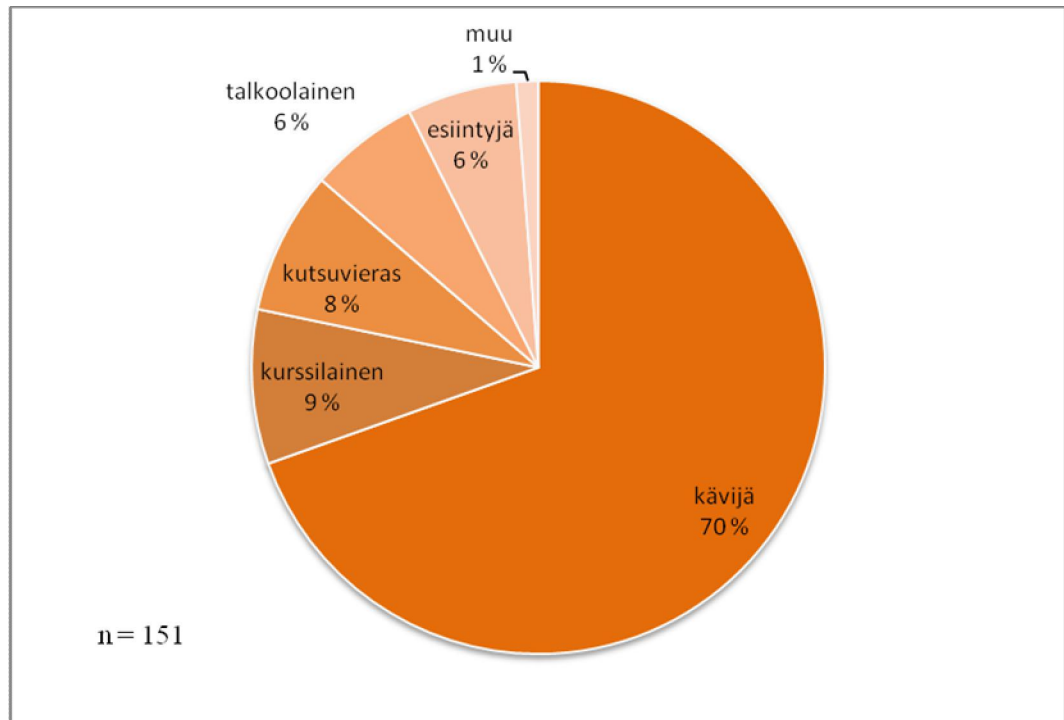
KUVIO 1. Vastanneiden ikäjakauma

Kuviossa 1 näkyy vastanneiden ikäjakauma, jota tiedusteltiin kysymyksessä 3. Vastauksia ikää koskevaan kysymykseen tuli 145 kappaletta, eli kuusi oli jättänyt vastaamatta kysymykseen. Vastanneiden ikäjakauma jakautuu melko tasaisesti, mutta suurimmat ikäryhmät olivat 18–30-vuotiaat sekä 51–60-vuotiaat. Vastauksia tuli alle 18-vuotiailta 11 %, 18–30-vuotialta puolestaan 24 %. 31–40-vuotiaita oli vastaajista 20 %, 41–50-vuotiaita vastaajia oli 17 % ja 51–60-vuotiaita 22 %. Vanhimpia vastaajia, 61–70-vuotiaita, oli 6 % vastaajista.

Tulos kertoo, että otos on onnistunut melko hyvin, sillä vastaajia on joka ikäluokasta ja he ovat lisäksi jakautuneet melko tasaisesti. Haapavesi Folk Music Festival on koko kansan musiikkifestivaali, ja kävijöitä siellä on lapsista eläkeikäisiin. Sama pätee myös festivaalin esiintyjiin.

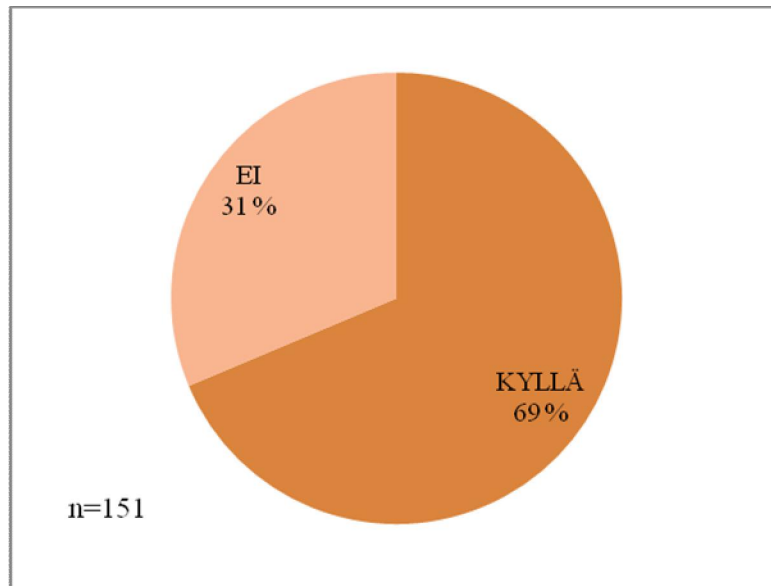
Kysymyksessä 4 tiedusteltiin kävijöiden senhetkistä työtilannetta. Hieman yli puolet vastaajista oli työntekijöitä, yhteensä 52 %. Opiskelijoita oli 23 %, yrittäjiä noin 9 % ja työttömiä noin 8 %. Eläkeläisiä oli vastaajista 5 % ja varusmiehiä tai siviilipalvelusta suorittavia noin 2 %. Kaksi vastaajista oli valinnut vaihtoehdon ”muu, mikä?” ja ilmoittaneet työtilanteensa olevan lastenhoitaja ja kotiäiti. Kuusi vastaajaa oli jättänyt tämän kohdan tyhjäksi.

Festivaali sijoittui vuonna 2010 heinäkuun ensimmäiseen viikonloppuun, joka sopii hyvin monen työssäkäyvän kesälomaan. Se on voinut osaltaan olla syy tapahtumakäyntiin, mutta toisaalta se on voinut myös verottaa kävijöitä, jotka ovat päättäneet viettää kesälomansa jossakin muualla. Opiskelijoita oli seuraavaksi eniten. Jos opiskelijahinnat olisivat olleet alhaisemmat, olisi opiskelijoiden määrä voinut olla suurempi. Aikaisempaan vuoteen verrattuna nimittäin tämän vuoden opiskelijahinnat olivat huomattavasti korkeammat.

KUVIO 2. Tapahtumavierailun syy

Tapahtumakäynnin syytä tiedusteltiin kysymyksessä 5, jonka tulokset näkyvät kuviossa 2. Vastanneista 70 % valitsi tapahtumavierailun syyksi ”kävijän”. Vastaajista 13 oli kutsuvieraita ja kurssilaisia 14, kun taas talkoolaisia ja esiintyjä oli molempia 10. ”Muu, mikä” vastausvaihtoehdon oli valinnut kaksi, ja he ilmoittivat olevansa lehdistöstä ja kurssin opettaja. Jotkut festivaalille tulevat esiintyjät saattavat osallistua folkkurssille, pitää konsertin ja olla yleisönä. Tästä syystä moni oli valinnut useita vaihtoehtoja, esimerkiksi sekä kävijän, kurssilaisen että esiintyjän. Toisaalta talkoolainen saattoi valita vaihtoehdot talkoolainen ja kävijä, jos hän halusi vapaa-aikanaan kuunnella konsertteja ja nauttia festivaalista.

KUVIO 3. Aikaisemmat käynnit festivaalilla

Kysymykset 6 ja 6.1 koskivat aikaisempia festivaalikäyntejä. Kuviossa 3 näkyy, että vastaajista 69 % oli käynyt aikaisemmin festivaalilla, kun taas 31 %:lle käynti oli ensimmäinen. Jos oli käynyt festivaalilla aiempina vuosina, jatkokysymyksessä tiedusteltiin käyntien määrää. Vastanneet olivat käyneet festivaalilla keskimäärin 4,7 kertaa kyseinen kerta mukaan lukien. Useat vastaajista olivat käyneet festivaalilla yli 10 kertaa, ja muutama vastaaja oli käynyt lähes joka kesä aina ensimmäisestä festivaalista lähtien.

Festivaalilla on mahdollisuus kasvuun, jos joka vuosi kaikista kävijöistä noin 20 prosenttia on uusia kävijöitä ja vanhat kävijät jaksavat tulla aina uudelleen. Vanhojen kävijöiden määrä kertoo myös sen, että festivaali on pidetty ja sinne tullaan aina uudelleen ja uudelleen.

TAULUKKO 1. Tietolähde

	Aikaisempi vierailu	%	Ei vierailut aikaisemmin	%	Kaikki yhteensä	%
Internetistä	13	14 %	3	6 %	16	11 %
lehestä	10	10 %	3	6 %	13	9 %
perheeltä/ystäviltä	57	59 %	32	68 %	89	62 %
kaikista kolmesta	4	4 %	2	4 %	6	4 %
muualta	12	13 %	7	15 %	19	13 %
yhteensä	96	100 %	47	100 %	143	100 %

Taulukossa 1 olen vertaillut sitä, mistä aikaisemmin festivaaleilla käyneet ja ensikertalaiset ovat saaneet tietää Haapavesi Folk Music Festivalista. Tätä tiedusteltiin seitsemännessä kysymyksessä. Suosituin lähde oli niin sanottu puskaradio, eli tieto oli tullut perheen tai ystävien kautta. Ensikertalaisista 68 % oli valinnut tämän vaihtoehdon ja aikaisemmin käyneiden määrä oli 59 %. Seuraavaksi tärkein tiedonlähde aikaisemmin käyneille oli Internet, kun taas ensikertalaiset olivat saaneet tiedon muuta kautta. Aikaisemmin 13 % käyneistä oli saanut tiedon muualta ja 10 % lehdestä.

Kohdassa ”Muualta, mistä?” saatiin monia eri vastauksia, kuten esimerkiksi opiskelujen kautta, soitto-opettajalta, Haapaveden Opistolta, Folk-toimistolta, järjestäjältä, esiintyjältä, VIP-kutsusta, työn kautta, puolisoilta. Monessa vastauksessa oli myös seuraavia mainintoja: kotoisin Haapavedeltä, perintötieto, entuudestaan tuttu. Ne taas, jotka eivät olleet käyneet aikaisemmin festivaalilla, vastasivat ”muualta, mistä?” -kohtaan seuraavasti: työpaikan kautta, tämä on jo käsite, harrastuksen kautta, järjestäjältä, esiintyjältä, yritysyhteistyön kautta ja mökkikunta, eli tieto oli saatu jo aiemmin.

Kesällä 2010 Haapavesi Folk Music Festival teki yhteistyötä Keskipohjanmaa-lehden kanssa, jonka levikki on 25 947, joka tavoittaa lukijoita Kokkolan, Ylivieskan ja Pietarsaaren alueilla (Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj 2010). Lukijat kyseisiltä alueilta saivat tietää festivaalista mainoksien kautta, joita ilmestyi noin kerran viikossa. Lisäksi festivaali mainostaa alan lehdissä, kuten Pelimanni lehdessä ja Kanteleliiton julkaisussa. Festivaalilla on myös omat Internet-sivut. Tärkein mainoskanava on kuitenkin ilmainen, eli ”perhe ja ystävät”, jotka hyvien

kokemuksiensa perusteella suosittelevat festivaalia. Kiinnostuneet voivat itse hakea lisää tietoa Internetistä, mutta pelkkä ystävien suosittelu voi jo olla peruste osallistua festivaaliin. Tästä syystä olisi tärkeää myös mitata asiakastyytyväisyyttä joka kesä, jotta jokaista festivaalia voidaan kehittää asiakkaiden toiveiden mukaan ja näin lisätä hyviä kokemuksia, jotka voivat johtaa festivaalin suositteluun perheelle ja ystäville.

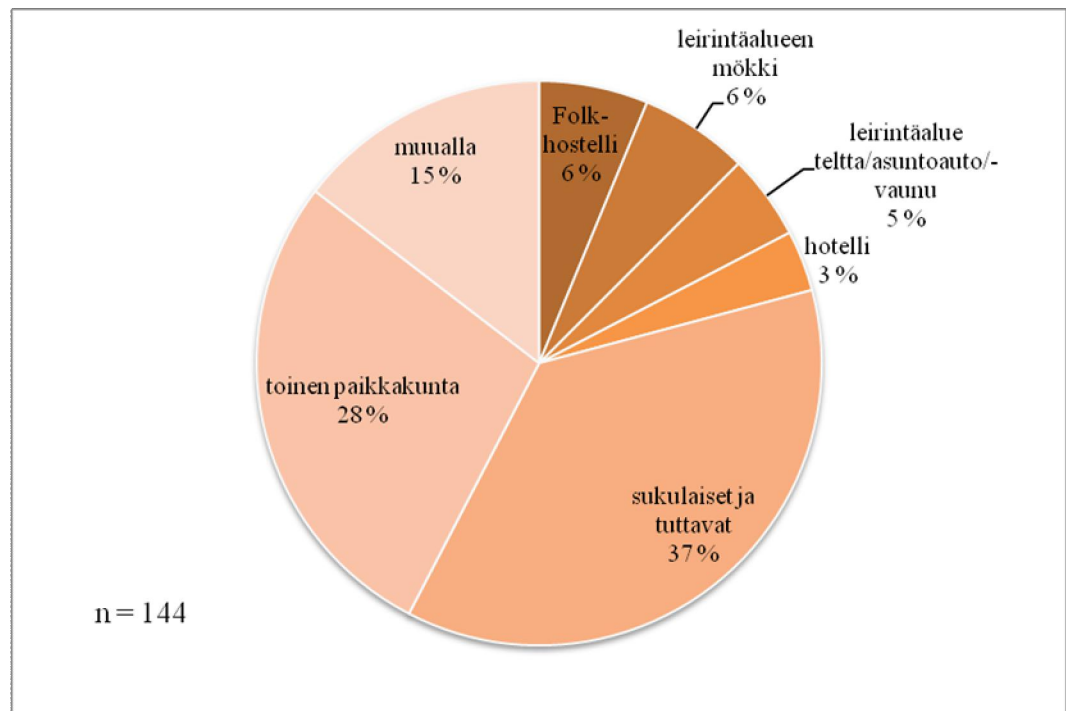
Kysymyksessä 8 tiedusteltiin, kuinka monta konserttia tai muuta tilaisuutta aikoo kuunnella tai on jo kuunnellut. Esityksiä oli koko festivaalin aikana yhteensä 70, mutta käytännössä kaikkien kuunteleminen olisi mahdotonta, sillä konsertteja oli viidellä esiintymispaikalla ja osa yhtäaikaisesti. Vaihtoehdot kysymykseen olivat enintään 1, 2–5, 6–10, 11–19 ja yli 20. Vastajaat olivat käyneet kuuntelemassa keskimäärin 7,5 konserttia.

Vastauksia oli laidasta laitaan. Jotkut olivat valinneet enintään yhden konsertin eli olivat tulleet festivaalille vain yhden esiintyjän takia. Toiset taas olivat valinneet yli 20, joten he olivat monen päivän aikana kuunnelleet niin monta konserttia kuin suinkin ehtivät. Yhdessä yli 20 konsertin vastauksessa oli maininta, että päällekkäisyyksien takia ei ehtinyt kuunnella kaikkia, mitä olisi halunnut. Kävijöillä on siis eri motiiveja tulla festivaalille. Toiset haluavat saada kaiken irti musiikista, toiset tulevat vain muutaman artistin tähden, kun taas jotkut haluavat nauttia tunnelmasta ja tavata vanhoja tuttuja.

Päiviä, jolloin kävijä osallistui festivaaliin, tiedusteltiin kysymyksessä 9. Festivaali kesti neljä päivää, ja vastaajat vierailivat festivaalilla keskimäärin 2,4 päivän aikana. Eniten kävijöitä oli perjantaina ja lauantaina. Näinä päivinä oli myös eniten ohjelmaa, ja niin sanotut yleisömagneetit esiintyivät joko perjantai- tai lauantai-iltana, kuten Laura Voutilainen, Samuli Putro ja Jarkko Martikainen. Lauantaina on aina lasten iltapäivä, jolloin paikalliset lapset ja nuoret esiintyvät, jonka lisäksi on paljon muutakin lapsille suunnattua ohjelmaa.

3.4.2 Kävijöiden kulutus ja kohteet

Kysymykset 10–18 koskivat kävijöiden majoitusta, ravintolapalveluita, liikkumista Haapavedelle ja sen sisällä sekä muuta rahankäyttöä.

KUVIO 4. Majoitus

Kävijöiden majoituspaikkaa tiedusteltiin kysymyksessä 10. Kuviossa 4 näkyy, että eniten vastaajat majoittuivat sukulaisten tai tuttavien luona (kaikkiaan 37 %). Seuraavaksi eniten yöpyi toisella paikkakunnalla. ”Muualla” yöpyvät vastaajat (15 %) majoittuivat kesä- ja vuokramökeissä, autossa ja Haapaveden Opistolla. Folk-hostellissa eli tapahtumanjärjestäjän esiintyjille ja talkoolaisille varatuissa majoitustiloissa yöpyi 6 % vastaajista. Leirintäalueen mökissä majoittui myös 6 % vastaajista. Leirintäalueella teltassa, asuntoautossa tai -vaunussa majoittui 5 % vastaajista ja hotellissa 3 %. Tässä kysymyksessä oli 7 tyhjää vastausta.

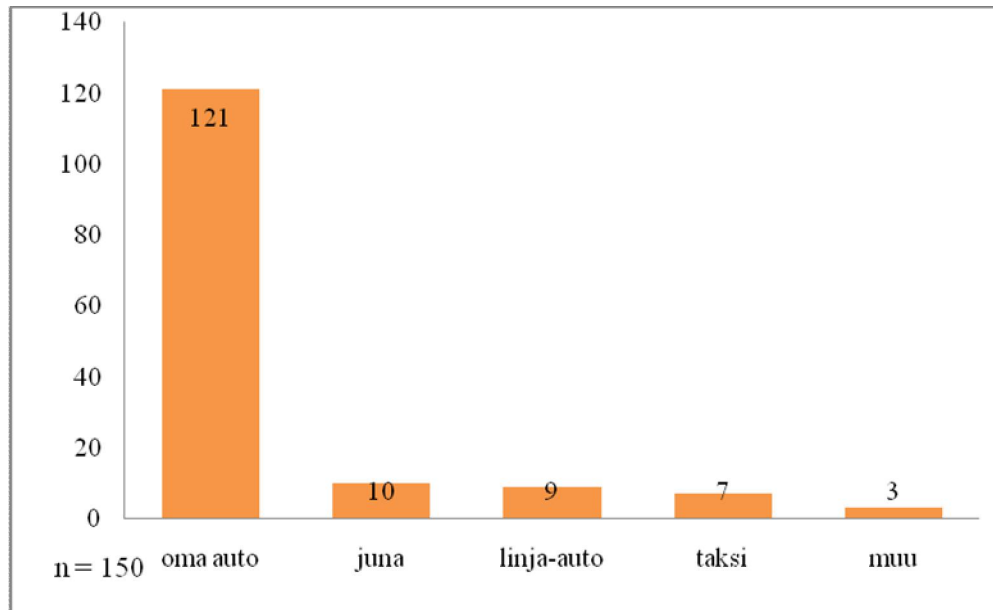
Suomessa on hyvin yleistä majoittua sukulaisten ja tuttavien luona (Työ- ja elinkeinoministeriö 2010). Se ei ole majoitusyrittäjille kannattavaa, mutta koska Haapaveden majoituskapasiteetti on melko pieni, eivät kaikki halukkaat mahtuisi yöpymään, joten sukulaisten ja tuttavien luona majoittuminen on lähes pakollista. Toisella paikkakunnalla yöpyvät ovat taas suurimmaksi osaksi päiväkävijöitä, jotka

tulevat lähikunnista ja yöpyvät kotonaan, vaikka osallistuvat festivaaliin useamman päivän aikana.

Vastaajista 34 % kertoi maksavansa majoituksestaan, ja keskimääräinen rahankäyttö henkilöä kohden vierailun aikana oli 66,55 euroa. Ne, jotka yöpyivät sukulaisten tai tuttavien luona, eivät maksaneet majoituksestaan. Summa ei ole kovinkaan suuri, mutta kun ottaa huomioon, että kyseessä on yhden henkilön majoitus, voi esimerkiksi seurueen majoituksen hinta olla moninkertainen. Lisäksi Haapavesi Folk ry. järjesti patjamajoitusta festivaalin ajaksi, joka oli hyvin edullinen majoitusmuoto. Kulutuksen yhteissumman olen laskenut myöhemmin tämän luvun lopussa.

Ravintolapalveluita kertoi käyttävänsä 81 % vastaajista, mikä tarkoittaa sitä, että vierailun aikana 19 % ei käyttänyt ravintolapalveluita lainkaan. Kulutus ravintolapalvelujen naisten osalta oli keskiarvoltaan 31,60 euroa. Miesten keskiarvo oli hieman korkeampi: 52,20 euroa. Keskimääräinen rahankäyttö ravintolapalveluihin festivaalin aikana oli 40,20 euroa.

Syy, miksi miehet kuluttavat enemmän rahaa ravintolapalveluihin kuin naiset, voi olla moniselitteinen. Perheen kanssa matkustaessa mies yleensä maksaa koko perheen puolesta. Tämä voi osaksi selittää sitä, miksi miehet käyttivät ravintolapalveluihin noin 20 euroa enemmän kuin naiset. Koska en ole kuitenkaan esittänyt kysymystä matkaseurueesta, tämä on vain olettaus.

KUVIO 5. Kulkeminen Haapavedelle

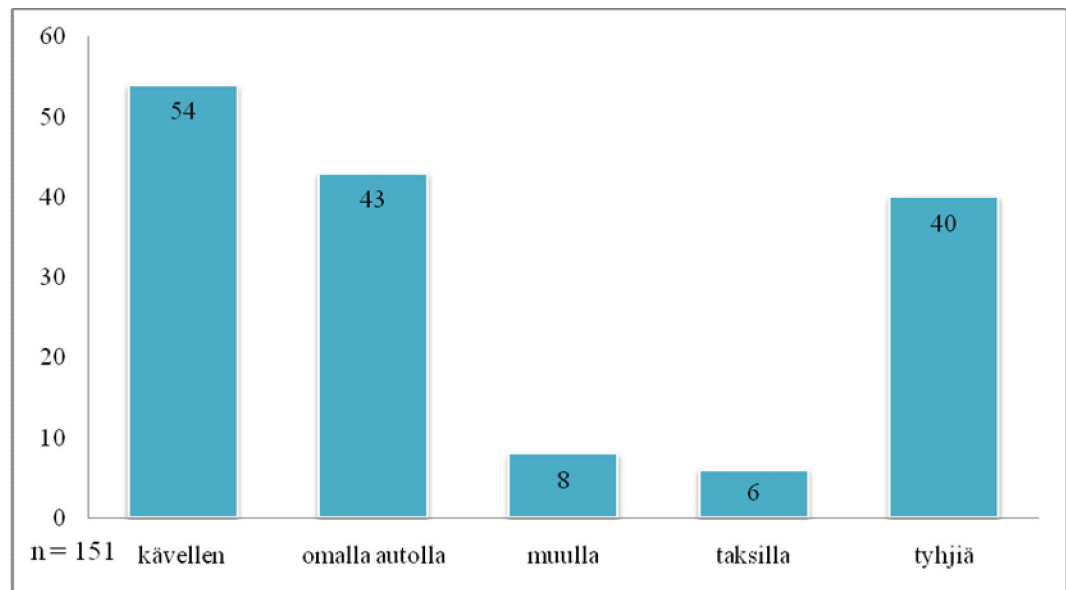
Kysymyksessä 14 tiedusteltiin kävijöiden saapumista paikkakunnalle. Kuviosta 5 voi huomata, että 121 eli 80 % vastaajista kertoi saapuvansa Haapavedelle omalla autolla. ”Muu”-kohdan olivat valinneet vastaajat, jotka saapuivat Haapavedelle sukulaisten kyydillä tai kimppakyydillä. Junalla tuli 7 % vastaajista, linja-autolla 6 % ja vain 7 vastaajista eli 5 % tuli taksilla. Tässä kysymyksessä oli vain yksi tyhjä vastaus.

Helpoin tapa tulla Haapavedelle on omalla autolla, minkä myös vastaajat ovat huomanneet. Lähin rautatieasema sijaitsee 35 kilometrin päässä Oulaisissa ja toinen Ylivieskassa 45 kilometrin päässä. Rautatieasemilta kulkee joitakin linja-autovuoroja päivässä. Kutsutaksiyhteydet ovat vain neljälle junavuorolle, ja kyyti pitää tilata etukäteen. Vain 7 vastaajista oli tullut paikalle taksilla, mikä ehkä kertoo myös pitkistä matkoista, jotka tulevat melko kalliiksi taksilla.

Taksilla kuljettiin vain lähipaikkakunnilta, Oulaisista ja Nivalasta. Junalla kuljettiin Oulusta, Kittilästä, Tampereelta, Vantaalta, Espoosta ja Helsingistä. Linja-autoyhteyksiä hyödynsivät vain oululaiset yhtä helsinkiläistä lukuun ottamatta. Vain viisi junalla tai linja-autolla kulkeneista oli opiskelijoita tai eläkeläisiä.

Lähipaikkakunnilta tulevat eivät hyödynnä lainkaan julkista liikennettä, vaan kaikki

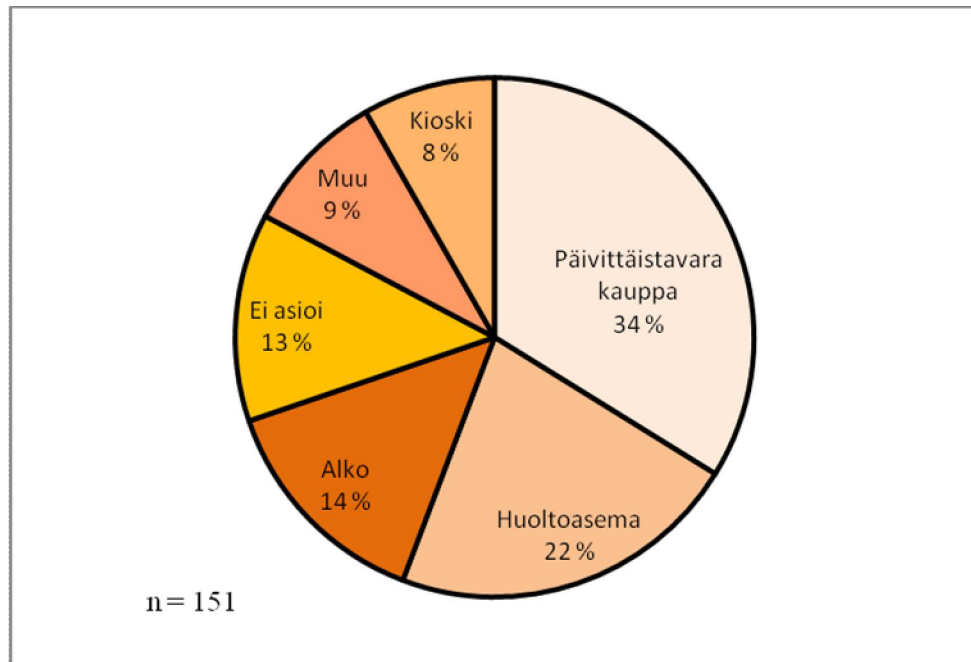
tulevat paikalle omilla autoillaan. Jos esimerkiksi linja-autovuoroja tulisi Haapavedelle useammin, julkinen liikenne voisi olla paremmin hyödynnettävissä.

KUVIO 6. Kulkeminen majoituspaikasta festivaaliauulelle

Kysymys 16 oli: ”Jos majoitut, kuinka kuljet majoituspaikasta festivaalille?” Kuvio 6 kertoo, että kävellen kulki 36 % vastaajista ja omalla autolla 29 %. Taksilla kulki 4 %, ja 40 vastaajaa oli jättänyt tämän kohdan tyhjäksi. ”Muulla”-vastauksia oli 5 %, ja vastaukseksi oli annettu laina-autolla, kimpakyydillä sekä pyörällä.

Haapaveden keskusta on hyvin tiiviissä paketissa ja festivaalialuekin sijaitsee ydinkeskustan tuntumassa, joten esimerkiksi linja-autolla ei kulkenut yksikään vastaajista. Tästä syystä kävellen on helpoin tapa kulkea, jos majoittuu Haapaveden keskustassa. 40 vastaajaa, jotka olivat jättäneet kohdan tyhjäksi, olivat luultavasti päiväkävijöitä, jotka eivät tarvitse majoitusta. Omien havaintojeni mukaan paikallisista kuljetusyrityksistä taksit ovat hyvin kiireisiä festivaalin aikana, vaikkei se nousekaan esille tuloksista. Vain 16 % ulkopaikkakunnista tulevista vastaajista sanoi käyttävänsä rahaa liikkumiseen majoituspaikasta festivaalialueelle. Keskimääräinen rahankäyttö oli 24,50 euroa.

KUVIO 7. Asiointi Haapaveden yrityksissä

Kuviossa 7 näkyvät paikat, missä ulkopaikkakunnilta tulevat festivaalikävijät asioivat Haapavedellä vierailunsa aikana ja miten niiden osuudet jakautuvat. Vastaajista 34 % kertoi käyneensä Haapavedellä päivittäistavarakaupassa, 22 % huoltoasemalla, 12 % Alkossa ja 8 % kioskissa. ”Muu”-vastauksessa, joita oli 9 % vastanneista, oli mainittu seuraavia paikkoja: kahvila, grilli, pankki, hotellin ravintola, apteekki, leirintäalue, puutarhamyymälä, kenkäkauppa, kirpputori, Haapakanteleen terassi, kirjasto, kampaamo, kierrätyskeskus, ABC-ravintola ja Halpa-Halli. Vastaajista noin 76 % käytti rahaa jossain Haapaveden yrityksessä. Keskimääräinen kulutettu rahamäärä oli 49,90 euroa.

Ruoka- ja juomatarvikkeiden sekä tankkauksen lisäksi festivaalikävijöillä oli ollut aikaa tutustua Haapaveden muuhunkin tarjontaan. Hyvä aika ostoksille oli ollut esimerkiksi lauantaina lastenpäivän ja iltaohjelman välissä, jolloin ohjelmassa oli ollut tekninen tauko, jonka ajaksi alue tyhjennettiin.

Olen laskenut seuraavaksi ulkopaikkakunnilta tulevien kävijöiden kokonaiskulutuksen Haapavedellä festivaalin aikana. Oma tulostani, jonka mukaan 73 % vastaajista oli ulkopaikkakunnilta, en voinut käyttää, sillä tarkoitukseni oli saada tuloksia

vain ulkopaikkakunnilta tulevilta kävijöiltä. Tästä syystä moni haapavetinen ei ole vastannut kyselyyn, eikä tulos siis vastaa todellista haapavetisten ja ulkopaikkakuntalaisten prosenttiosuuksia. Koska tarkkaa ulkopaikkakuntalaisten kävijöiden määrää ei vuonna 2010 ole tiedossa, käytin apunani Sirpa Tirisen vuonna 2008 tekemän tutkimuksen tuloksia, joiden mukaan 62 % kävijöistä oli ulkopaikkakunnilta. (Tirinen 2008.) Tämä on kohtuullisen luotettavaa tietoa, joten käytin tätä prosenttiosuutta laskiessani ulkopaikkakunnilta saapuvien kävijöiden kokonaiskulutusta Haapavedellä.

Kävijöiden määrä oli 2200, ja kohtuullisella todennäköisyydellä voidaan sanoa, että heistä 62 % oli ulkopaikkakunnilta. Kävijöitä ulkopaikkakunnilta tuli siis yhteensä 1364. Lasken kävijöiden kokonaiskulutuksen käyttäen yleistä kaavaa, jota käytetään, kun halutaan selvittää matkailun taloudellinen arvo paikkakunnalla. Tässä laskutavassa otetaan huomioon henkilöä kohden käytetty keskimääräinen rahausuma, joka kerrotaan kävijöiden lukumäärällä (Hall & Lew 2009, 103). Majoituksesta ulkopaikkakunnilta tulevat kävijät maksoivat festivaalin aikana yhteensä noin 30 700 euroa, ravintolapalveluista noin 44 400 euroa, liikkumisesta majoituspaikalta festivaalialueelle noin 5 300 euroa ja muusta kulutuksesta noin 51 800 euroa. Yhteensä ulkopaikkakunnilta tulleet kävijät käyttivät rahaa Haapavedellä noin 132 200 euroa. Laskukaavat ovat työn lopussa liitteenä 4.

3.4.3 Yleisarvosana ja kommentit

Kysymyksessä 19 pyysin antamaan yleisarvosanan 1) Haapavesi Folk Music Festivalille ja 2) Haapaveden kaupungille asteikolla yhdestä viiteen, jossa 5 oli erinomainen, 4 kiitettävä, 3 hyvä, 2 tyydyttävä ja 1 huono. Festivaalin keskiarvo oli 4,1 ja Haapaveden kaupungin keskiarvo 3,6. Neljä henkilöä oli jättänyt vastaamatta näihin kysymyksiin. Festivaalin keskiarvo on todella hyvä, eikä kaupunginkaan keskiarvo ole huono, mutta parannettavan varaa on aina. Sitä, vaikuttaako festivaali positiivisesti myös kaupungin arvosanaan, on vaikea arvioida.

Kommentteja-osiossa vastaajat saivat jättää mieleistään palautetta. Nämä palautteet menevät suoraan Haapavesi Folk ry:lle kehittämistarkoitusta varten. Seuraavassa on muutamia palautteita, ja palautteet koottu liitteeseen 3.

Festivaalia keuhuttiin hyväksi, Haapavettä mukavaksi ja rauhalliseksi asuinpaikaksi. Esiintyjät saivat hyvää palautetta ja monet pitivät hyvänä sitä, että kansanmusiikkia harrastetaan ja löytyy paikka sen esittämiseen. ”Musiikki on hyvässä asemassa ja kaupungin omia muusikoita ja heidän työtään arvostetaan.” Ajankohta oli myös monille mieluinen ja etelästä tulleet ihailivat yön valoisuutta.

Vastauksissa toivottiin erilaisia esiintyjä kuten jazzia, pop- ja iskelmämusiikkia. Kylteistä ja opastuksista tuli aika paljon palautetta. Toivottiin parempaa opastusta niin Haapaveden keskustaan kuin itse alueelle. Toivottiin myös panostusta kaupungin viheralueisiin. Opiskelija-alennukset saivat myös kommentteja ”liian pienistä alennuksista”. Aikatauluun ja käsiohjelmaan toivottiin selkeyttä, esimerkiksi värikoodeilla tai aikajärjestyksen muutoksilla. Toivottiin myös sellaista paikkaa, jossa saisi kokeilla eri soittimia ja kansantanssia. Myyntikojujen joukkoon toivottiin myös jonkin musiikkiliikkeen edustajaa. Anniskelualue oli muutaman mielestä liian lähellä päälavaa ja katettuja paikkoja anniskelualueen ulkopuolella oli liian vähän. Anniskelualueetta haluttaisiin myös pienentää.

4 YHTEENVETO JA ARVIOINTI

4.1 Johtopäätökset Haapavesi Folk Music Festivalin vaikutuksista

Tutkimusongelmanani tässä opinnäytetyössä oli selvittää Haapavesi Folk Music Festivalin taloudellisia vaikutuksia Haapavedellä. Suoritin tutkimuksen kyselylomakkeen avulla festivaalin aikana paikalle saapuneille ulkopaikkakuntalaisille kävijöille. Tavoitteenani oli selvittää kuinka paljon ja mihin kohteisiin kävijät käyttävät rahaansa paikkakunnalla festivaalin aikana.

Festivaalilla kävi kaikenikäisiä miehiä ja naisia, ja valtaosa heistä, noin 2/3, oli käynyt festivaalilla aikasemminkin. Kävijät saivat yleisimmin tietää festivaalista perheen ja ystävien kautta. Tuloksista selvisi, että kävijät viipyvät festivaalilla keskimäärin 2,4 päivän ajan ja kuuntelivat festivaalilla ollessaan keskimäärin 7,5 konserttia. Osa taustamuuttujista ei siis koske suoranaisesti taloudellisia vaikutuksia. Toimeksiantaja voi kuitenkin käyttää tuloksia hyväkseen ja verrata niitä aikaisempiin tutkimustuloksiin.

Ulkopaikkakunnilta tulevista vastaajista reilu kolmannes sanoi maksavansa majoituksesta keskimäärin noin 67 euroa festivaalin aikana. Ravintolapalveluita kertoi käyttävänsä 4/5, jotka kuluttivat ruokaan ja juomaan keskimäärin 40 euroa. Ainoastaan 16 % vastaajista kertoi käyttävänsä rahaa liikkumiseen majoituspaikasta festivaalialueelle ja keskimääräinen rahankäyttö oli noin 25 euroa. Mitä taas tulee kulutukseen paikkakunnan yrityksissä, vastaajista noin 3/4 asioi niissä keskimäärin noin 50 euron edestä. Yli puolet kävijöistä oli työssä käyviä, joten rahaa olisi ollut mahdollista kuluttaa enemmänkin. Tilanne olisi toinen, jos tapahtuma olisi suunnattu esimerkiksi nuorille ja opiskelijoille, joiden maksuvalmius ei ole sama kuin työssä käyvillä aikuisilla. Yhteensä kävijät kuluttivat paikkakunnalla laskelmieni mukaan (LIITE 4) noin 132 200 euroa.

Tuloksista voidaan päätellä, että ulkopaikkakunnilta saapuvat festivaalikävijät jättävät paljon rahaa paikkakunnalle. Tämä tarkoittaa, että kaupungin antama avustus,

joka vuonna 2010 oli 25 000 euroa, tulee reilusti takaisin vilkastuneen liiketoiminnan kautta. Siitä, miten paljon siitä jää lopulta Haapaveden talouteen, ei voida olla varmoja.

Kuten mitä tahansa tulosta, myös tätä on arvioitava kriittisesti, etenkin summan ollessa näinkin suuri. Summa on laskettu kerättyjen tietojen perusteella, mutta se on kuitenkin vain arvio, sillä tarkkaa ulkopaikkakunnilta saapuvien kävijöiden määrää ei ollut saatavissa vuoden 2010 festivaalilta. Lisäksi kävijöiden vastauksiin on voinut vaikuttaa se, ovatko he vastanneet kysymyksiin ennen rahan kulutusta vai sen jälkeen. Esimerkiksi torstaina alkuillasta vastanneet eivät ole voineet vielä tietää kaikkea kulutustaan, kun taas lauantai-illan aikana vastanneet ovat voineet laskea melko tarkasti oman kulutuksensa. Toimeksiantaja voi kuitenkin pitää saatua tulosta vähintäänkin suuntaa-antavana, jos sitä avustuksen hakuprosessissa pyydetään kertomaan festivaalin matkailullisista ja taloudellisista vaikutuksista paikkakunnalla.

Sain lisäksi tietää, että Haapaveden keskustan tuntumassa sijaitsevan Kylpyläsaaren leirinnän myynti muihin kesän viikonloppuihin verrattuna kasvaa kolminkertaiseksi festivaalin aikana. Mökkienkin käyttöaste nousee normaalista viikonlopusta 70 %. (Vähäsaari 2010.) Tämä osoittaa, että festivaali lisää paikkakunnalla tapahtuvaa myyntiä ja lisää majoitustarvetta.

Useissa vastauksissa oli maininta, että vastaaja oli kotoisin Haapavedeltä. Festivaalille tullaan musiikin kuuntelun lisäksi myös tapaamaan vanhoja tuttuja. Itsekin olen huomannut, että tiettyjä tuttavuuksia tapaa vain kerran vuodessa ja se tapahtuu festivaalilla. Festivaali voisi olla myös hyvä keino houkutella vanhoja asukkaita takaisin, vaikka vain viikonlopun ajaksi, koska heillä on jo tietoa ja jonkinlainen käsitys tapahtumasta. Heidän on lisäksi helpompi tulla, jos he voivat yöpyä sukulaisten tai tuttavien luona. Monet olivat kehuneet festivaalin tunnelmaa, joka voi osaltaan johtua siitä, että yleisö ja esiintyvät ovat kuin osa suurta perhettä (Finland Festivals 2010). Tästä juuri on festivaaleissa kyse, yhteenkuuluvuuden tunteesta ja ryhmien yhteen kokoontumisesta. Tällaiset sosiokulttuuriset vaikutukset ovat myös selvästi näkyvissä Haapavesi Folk Music Festivalilla.

Taloudellisten vaikutusten lisäksi olisi tärkeä myös keskittää huomiota paikkakunnan kulttuuripääomaan (Cantell 2001, 55) eli kaikkeen muuhun, mitä esimerkiksi festivaalin ansiosta tai sen ympärille on rakentunut. Haapavedellä Jokihelmen Opistossa voi opiskella muun muassa harmoninsoittoa tai kansanmusiikkia ryhmässä. Myös soittimen, kuten viulun, pianon tai kitaran, perusopetukseen voi kuulua kansanmusiikkia (Jokihelmen Opisto 2010). Haapavetiset kansanmusiikkiyhtyeet, jotka ovat alun perin lähtöisin juuri Kansalaisopistosta tai nykyisin Jokihelmen Opistosta, ovat myös saaneet kiitosta kansallisesti. Haapavetinen yhtye on voittanut Sepän Soiton Suomen mestaruuden pelimannimusiikissa kahdesti, Mööbeli vuonna 2001 yleisessä sarjassa ja Dalton Bros. vuonna 2010 nuorten sarjassa. (Sepän Soitto 2010.) Nuorison taidetapahtumassa vuonna 1998 Mööbeli sijoittui ensimmäiseksi, ja Nuori Kulttuuri -tapahtumasta menestystä tuli Haapavedelle kaksi kertaa vuosina 2003 ja 2007 RaadinPalaute-yhtyeelle. (Haapavesi Folk 2010.) Tällaista kulttuuripääomaa ei olisi voinut syntyä ilman jokavuotista Haapavesi Folk Music Festivalia. Festivaali lisää siis Haapavedelle taloudellisten tuottojen lisäksi matkailua, vaikuttaa positiivisesti imagoon ja antaa nuorille mahdollisuuden osallistua kulttuurin tuottamiseen.

4.2 Reliabiliteetin ja validiteetin arviointi

Reliabiliteetti eli luotettavuus tarkoittaa kykyä tuottaa tuloksia, joilla on hyvä toistettavuus (Holopainen & Pulkkinen 2008, 17). Reliabiliteetin puitteisiin pyrin vaikuttamaan kyselylomakkeiden saannissa jakamalla lomakkeita vain alkuillasta ja päiväaikaan. En myöskään sijoittanut palautuslaatikoita anniskelualueiden läheisyyteen ja keräsin lomakkeet ja vastaukset pois ennen loppuilltaa. Kävijät ovat vastanneet omien tuntemuksiensa mukaan, mutta rahasummista ei voi tietää, vastaavatko ne todellista kulutusta vai ovatko ne vain arvioita todellisesta kulutuksesta.

Lomakkeita sain juuri niin paljon kuin olin asettanut alarajaksi. Lomakkeiden määrään olisi voinut vaikuttaa, jos olisin heti aluksi talkoolaisten rekrytoinnin yhteydessä varannut muutamia nuoria jakelemaan lomakkeita kävijöille. Näin olisin voinut

saada enemmänkin vastauksia. Vapaaehtoistyöntekijöiden tarpeellinen määrä on kuitenkin melko vaikea saada kerättyä, eikä ylimääräisiä henkilöitä yleensä ole.

Kysely on toistettavissa myös muilla festivaaleilla, mutta se tulisi räätälöidä tutkittavat festivaalin ja paikkakunnan tarpeiden mukaiseksi. Jotta kyselyn voisi toistaa Haapavedellä, sen sisältöön täytyisi tehdä myös joitain muutoksia. Seuraavassa käsittelen kyselylomakkeen validiutta, eli miten onnistuin mittaamaan sitä, mitä oli tarkoitus mitata ja miten olisin voinut parantaa sitä (Holopainen & Pulkkinen 2008, 17). Kysymys numero 5 ”tapahtumavierailun syy”, ei mielestäni antanut erityisen paljon tietoa. Vastanneista 70 % oli kävijöitä, joten ”kävijä” ei ollut varmasti paras mahdollinen sana käytettäväksi. Toki muitakin vastauksia tuli, mutta suurin osa vastanneista, jotka olivat vastanneet olevansa joko talkoolaisia, kurssilaisia, kutsuvieraita tai esiintyjiä, oli valinnut myös ”kävijän”. Siispä jos voisin tehdä kysymyksen uudelleen, en varmaankaan kysyisi asiaa tällä tavalla. Olisin voinut kysyä asiaa siltä kannalta mikä oli heidän pääsyynsä Haapavedelle saapumiseen.

Jotta olisin saanut tietää tarkemmin kävijöiden kulutuksesta, minun olisi pitänyt ottaa huomioon myös se, minkälaisessa seurueessa kävijä on saapunut. Esimerkiksi kävijä voi kuluttaa aivan toisella tavalla, jos hän on käymässä festivaalilla perheensä kanssa, kuin työ- tai kaveriporukan kanssa. Seurueen koko ja tyyppi voivat vaikuttaa matkustustapaan, majoitukseen ja muuhun kulutukseen. Toisaalta tästä syystä pyysin kävijöitä vastaamaan vain omasta puolestaan.

Kysymyksessä 9 pyysin vastaajaa ympyröimään päivät, jolloin hän osallistui tapahtumaan. Olisin kuitenkin halunnut tietää kävijöiden viipymän Haapavedellä, eivätkä tulokset kerro koko totuutta. Kun rakensin lomaketta, tämä kysymys tuotti minulle päänvaivaa, mutta lopullinen versio ei kuitenkaan vastannut sitä, mitä olisin halunnut tietää. Voin siis todeta vain, että vastaajat osallistuivat tapahtumaan keskimäärin 2,4 päivän ajan. Viipymää olisi hyvä tarkastella, sillä yleensä kun viipymä pitelee, lisääntyy myös kulutus ja majoituksesta on tietenkin maksettava enemmän kuin lyhyemmältä ajalta.

10. kysymys ei antanut vastaajille vaihtoehtoa olla vain päiväkävijöitä. Kysymys ”missä majoitut” ei esimerkiksi tarjonnut vaihtoehtoa ”kotona” tai ”olen päiväkävijä”. Toisaalta kysymyksessä 15 annettiin vaihtoehto olla majoittumatta: ”Jos majoitut...”. Nämä kysymykset olivat osaksi ristiriidassa keskenään. Kysymys 15: ” Jos majoitut, kuinka kuljet majoituspaikasta festivaalille?” on lisäksi sellainen, jonka muotoilisin uudelleen, jos siihen olisi mahdollisuus. Muokkaisin sitä, koska vastaukset olivat epämääräisiä eikä jatkokysymykseen, joka liittyi rahankäyttöön paikkakunnalla liikkumisen osalta, ollut vastattu kovin innokkaasti. Kysymys 15 oli siinä mielessä huono, että Haapavesi on melko pieni paikkakunta, keskusta tiiviissä paketissa ja kulkeminen esimerkiksi julkisilla kulkuneuvoilla majoituspaikasta festivaalialueelle ei ole tarpeellista. Toisaalta on ehkä vaikea arvioida, kuinka paljon esimerkiksi polttoainetta kuluu festivaalikäynnin aikana paikkakunnalla, kun on liikkeellä omalla autolla.

4.3 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Keskustelin jo loppusyksystä 2009 Haapavesi Folk Music Festivalin toiminnanjohtajan kanssa mahdollisesta asiakastyytyväisyyden mittaamisesta ja työharjoittelumahdollisuudesta. Silloin en vielä ottanut aihetta itselleni, vaan vasta keväällä 2010, kun opinnäytetyön aloittaminen tuli aiheelliseksi, opinnäytetyöprosessini alkoi. Aihe kuitenkin muuttui pian, sillä taloudellisten vaikutusten tutkimukselle oli tarvetta. Sain opinnäytetyösuunnitelmani valmiiksi huhtikuun lopussa, ja toukokuun alussa aloitin työharjoitteluni. Tietoperustan keräämisestä tuli haasteellista, kun lähikirjastoista ei löytynyt tarvittavaa materiaalia ja viikot työharjoittelussa sekä viikonloput palkkatyössä jättivät työstämisen lepoon. Kyselylomakkeen kokoaminen olisi ollut helpompaa ja tarkempaa, jos tietoperusta olisi ehtinyt valmistua ennen festivaalia. Tulosten avaaminen ja analysointi festivaalin jälkeen sujuivat yrityksen ja erehdyksen kautta. Toimintatapoja piti ensin hakea, ennen kuin ne alkoivat luonnistua.

Pidin alusta saakka selvänä sitä, että teen opinnäytetyön itsenäisesti. Pari- ja ryhmätöitä on toki hienoa tehdä, mutta näin iso projekti olisi käytännössä ollut hankala toteuttaa. Prosessin aikana tuli kuitenkin monta kertaa sellainen olo, että olisin

tarvinnut paria jakamaan ajatuksia ja motivoimaan eteenpäin. Parin kanssa olisi ollut vastuussa myös toisen tekemisestä eikä vain omasta. Toisaalta oma rauha, oma aikataulu ja omat työtavat sopivat vain itselle.

Olen miettinyt joitakin jatkotutkimuksen aiheita, jotka voisivat muun muassa kehittää Haapavesi Folk Music Festivalin toimintaa. Jatkossa kävijöiden aiheuttamien verotulojen kasvua voisi tutkia. Voisi myös tutkia sitä, minkälaisena muutoksena festivaali näkyy Haapaveden yritysten liikevaihdossa, asiakasmäärissä tai esimerkiksi huonekäyttöasteessa. Tätä kautta saisi kokonaiskuvan siitä, mitkä ovat kaiken kaikkiaan Haapavesi Folk Music Festivalin aiheuttamat taloudelliset vaikutukset Haapavedellä. Lisäksi olisi mielenkiintoista selvittää kuljetusyritysten kehitysmahdollisuuksia ja tutkia sitä, onko julkiselle liikenteelle tarvetta festivaalin asiakaskunnassa.

Sponsorit tuovat myös rahaa festivaalille ja vaikuttavat siten taloudellisiin vaikutuksiin. Olisi siis hyvä tutkia, mitä sponsoreita olisi tulevaisuudessa mahdollista saada. Vaikka taloudessa on ollut taantumaa, sponsorit näkevät silti festivaalin potentiaalisena kohteena. Pidän myös tärkeänä, että asiakastytyväisyystutkimus tehtäisiin joka vuosi. Festivaalille voisi kehittää myös oman asiakastytyväisyyttä koskevan kaavion tai lomakkeen, jonka avulla asiakastytyväisyyttä voitaisiin seurata vuosittain. Näillä avuilla festivaalia voidaan kehittää jatkuvasti asiakkaiden toivomaan suuntaan.

4.4 Toimeksiantajan arviointi

Toimeksiantaja arvioi opinnäytetyötäni ja yhteistyötämme. Toimeksiantaja on tyytyväinen tutkimukseen ja toteaa sen vastaavan täysin tehtävänantoa. Työni tavoite oli toimeksiantajan hyötyminen ja palautteesta näkee, että se on saavutettu.

Palautteen mukaan Haapavesi Folk ry:ssä ollaan tyytyväisiä opinnäytetyön tutkimuksen tuloksiin. Tulokset osoittavat, että Haapavesi Folk Music Festival on selkeä taloudellinen tekijä ja rahan tuoja Haapavedelle, eikä turhanpäiväinen, aikaansaamaton musiikkifestivaali. Yhteistyötämme toimeksiantaja kehui moitteettomaksi.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Anttila, K. 2009. Tulostavoitteena hauskaa haapavetisille. Haapavesi-lehti 10.12.2009.

Cantell, T. 2001. Mittaamaton kulttuuri. Keskustelua kulttuurin vaikuttavuudesta. Teoksessa Riukulehto, S. (toim.) Perinnettä vai bisnestä? Kulttuurin paikalliset ulottuvuudet. Jyväskylä: Atena.

Chhabra, D. 2004. Economic Impact of Festivals in the United States: a case study of the Scottish Highland Games. Teoksessa Long, P. & Robinson, M. (toim.) Festivals and Tourism: Marketing, Management and Evaluation. Gateshead: Atheneum Press.

Getz, D. 2005. Event Management & Event Tourism. Toinen painos. New York: Cognizant Communication Corporation.

Hall, C. M. & Lew, A. A. 2009. Understanding and managing tourism impacts: An international approach. New York: Routledge.

Heikkilä, T. 2005. Tilastollinen tutkimus. 5.-6. painos. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 10. Uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Holopainen, M. & Pulkkinen, M. 2008. Tilastolliset menetelmät. 5. Uudistettu painos. Vantaa: WSOY.

Hughes, H. 2000. Arts, Entertainment and Tourism. Oxford: Butterworth-Heinmann.

Kainulainen, K. 2005. Kunta ja kulttuurin talous. Tampere: Tampereen Yliopisto.

Mason, P. 2008. Tourism impacts, planning and management. Toinen pianos. Oxford: Butterworth-Heinmann.

Pegg, S. & Patterson, I. 2010. Rethinking Music Festivals as a Staged Event: Gaining Insights from Understanding Visitor Motivations and the Experiences They Seek. *Journal of Convention & Event Tourism*, 11:85-99, 2010.

Picard, D. & Robinson, M. 2006. Festivals, Tourism and Social Change: Remaking worlds. Clevedon, Buffalo & Toronto: Channel View Publications.

STT. 2009. Haapavesi Folk on vuoden 2010 festivaali. *Savon Sanomat* 21.10.2009.

Tirinen, Sirpa. 2008. Folkeilla tavataan, Haapavesi Folk Music Festival matkailun vetovoimatekijänä Haapavedellä. Matkailun koulutusohjelman opinnäytetyö. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Turtiainen, P. 2009. Talouskriisi tuo paineita festareille. *Taloussanomat* 13.4.2009

Vallo, H & Häyrinen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus. Opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2008. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Elektroniset lähteet:

Finland Festivals. 2010. Finland Festivals yleisömäärät 2009. [viitattu 13.4.2010].

Saatavissa: <http://www.festivals.fi/resource/files/finland-festivals-kavijatilastot-2009.pdf>

Haapavesi Folk Music Festival. 2010. [viitattu 10.4.2010]. Saatavissa:

http://www.haapavesifolk.com/index.php?pid=haapaves_folk

Jokihelmen Opisto. 2010. Opinto-opas 2010–2011. [viitattu 18.10.2010]. Saatavis-

sa: <http://www.jokihelmenopisto.fi/index.php?pid=opinto-ohjelma9>

Katajamäki, E. 2009. Juhannus muutti Himokselle – Kävijäennätys. Aamulehti verkkojulkaisu [viitattu: 18.4.2010]. Saatavissa:

<http://www.aamulehti.fi/uutiset/kulttuuri/juhannus-muutti-himokselle-kavijaennatys/147196>

Keski-Pohjanmaan Kirjapaino Oyj. 2010. Keskipohjanmaa. [viitattu: 10.11.2010].

Saatavissa: http://konserni.kpk.fi/kpk.asp?page_id=104&luokka_id=2&main=2

Kurra, J-M. 2010. VS: opinnäytetyö [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Ahola, H.-R. Lähetetty 27.10.2010.

Sepän Soitto. 2010. SM-voittajat vuosien varrelta. [viitattu: 9.10.2010]. Saatavis-

sa: <http://www.sepansoitto.fi/2008/tietoja/voittajat-vuosien-varrelta>

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2010. Suomen matkailustrategia 2020. [viitattu 11.11.2010]. Saatavissa:

http://www.tem.fi/files/27053/Matkailustrategia_020610.pdf

Wanha Woima. 2008. Weteraanimoottorikerho Wanha Woima ry. Toimintakertomus 2008. [viitattu: 18.4.2010]. Saatavissa:
http://74.125.77.132/search?q=cache:e3qu0RVdbFcJ:www.wanhawoima.fi/files/wanhawoima.kotisivukone.com/tiedostot/toimintakertomus_2008.rtf

Suulliset lähteet:

Vähäsaari, M. 2010. Yrittäjä. Kylpyläsaaren Leirintä Ay, Haapavesi. 7.4.2010.

LIITTEET

LIITE 1, Saatekirje

Hyvä vastaaja!

Oheisella lomakkeella tutkitaan Haapavesi Folk Music Festival -tapahtuman kävijöiden rahan käyttöä Haapaveden kaupungissa festivaalin aikana. Tarkoituksena on selvittää tapahtuman taloudellisia vaikutuksia Haapavedellä.

Tutkimus on osa Lahden ammattikorkeakoulun Matkailun alan opiskelijan opinnäytetyötä.

Kyselyyn vastaaminen kestää muutamia minutteja. Pyydän teitä vastaamaan mahdollisimman totuudenmukaisesti. Toivon, että vastaisitte vain omalta osaltanne, ette esimerkiksi koko perheen puolesta.

Huomioikaa, että vastauslomake jatkuu myös A4-paperin toiselle puolelle!

Palauttaa lomake kyselylomakelaatikkoon, joita löytyy Folk Salista, Lipunmyynnistä ja Folk Caféstä ja Folk Kahvilasta!

Kaikkien vastaajien kesken arvotaan ensi vuoden Haapavesi Folk Music Festivalin viikonloppuranneke!

Kiitos ajastanne ja toivottavasti viihdytte Folkkien parissa!

LIITE 2, Kyselylomake

Kyselylomake

Tällä lomakkeella tutkitaan Haapavesi Folk Music Festival -tapahtuman kävijöiden rahan käyttöä Haapaveden kaupungissa festivaalin aikana. Tarkoituksena on selvittää tapahtuman taloudellisia vaikutuksia Haapavedellä. Tutkimus on osa Lahden ammattikorkeakoulun Matkailun alan opiskelijan opinnäytetyötä.

Taustatiedot

1. Asuinkunta: _____
 2. Sukupuoli: nainen mies
 3. Syntymävuosi: 19____
 4. Oletko: Työntekijä Yrittäjä
 Opiskelija Varusmies
 Eläkeläinen Työtön
 Muu, mikä? _____
 5. Tapahtumavierailun syy Kävijä Kutsuvieras
 Talkoolainen Esiintyjä
 Kurssilainen Muu, mikä? _____
 6. Oletko vierailut festivaalilla aikaisemmin? kyllä en, tämä on ensimmäinen kerta
6.1 Jos vastasit kyllä, kuinka monta kertaa (mukaan lukien tämä kerta)? _____
 7. Mistä sait tietää festivaalista? Internetistä Lehdestä Perheeltä/Ystäviltä
 Muualta, mistä? _____
 8. Kuinka monta konserttia/tilaisuutta aiot kuunnella/kuuntelit?
 enintään 1 2-5 6-10
 11-19 yli 20
 9. Ympyröi päivät, jolloin vieraillet Haapavesi Folk Music Festival -tapahtumassa
torstai perjantai lauantai sunnuntai
- Seuraavat kysymykset koskevat rahankäyttöäsi Haapavedellä festivaalialueen ulkopuolella.
10. Missä majoitut? hotellissa
 leirintäalueella mökissä
 leirintäalueella teltassa tai asuntoautossa / -vaunussa
 Folk-hostellissa
 sukulaisten tai tuttavien luona
 toisella paikkakunnalla
 muualla, missä? _____
 11. Kuinka paljon käytät rahaa majoitukseen koko festivaalivierailun aikana? n. _____ €
 12. Käytätkö ravitsemuspalveluita vierailun aikana? kyllä en

KÄÄNNÄ →

13. Kuinka paljon käytät rahaa ravitsemusliikkeissä (ruokaan, juomiin ym.)? n.
_____ €

14. Miten saavuit Haapavedelle?

omalla autolla linja-autolla junalla
 taksilla muulla, millä? _____

15. Jos majoitut, kuinka kuljet majoituspaikasta festivaalille?

omalla autolla linja-autolla kävellen
 taksilla muulla, millä? _____

16. Kuinka paljon käytät rahaa kulkemiseen paikkakunnalla? n. _____ €

17. Missä asioit festivaalialueen ulkopuolella? (voit valita useamman vaihtoehdon)

Päivittäistavarakaupassa Alkossa
 Huoltoasemalla Kioskissa
 Muualla, missä? _____

18. Kuinka paljon käytät rahaa edellä mainituissa? n. _____ €

19. Anna yleisarvosana (5 erinomainen, 4 kiitettävä, 3 hyvä, 2 tyydyttävä, 1 huono)

Haapavesi Folk Music Festivalista 1 2 3 4 5

Haapaveden kaupungista 1 2 3 4 5

Kommentteja:

Jättämällä yhteystietosi osallistut ensi vuoden Haapavesi Folk Music Festivalin viikonloppurannekkeen arvontaan.

KIITOS VASTAUKSESTASI!

Nimi:

Osoite:

Puh:

Sähköposti:

LIITE 3, Kommentteja

- Hyvä (5)
- Tulen toisekin! (3)
- Jaksamista talkoolaisille ja ”vetureille” (3)
- Hieno paikka Haapavesi on! (2)
- Kiva, intiimi (3)
- Kesän ehdoton festari (2)
- Folkit on kiva.
- Haapavedellä on todella rauhallista
- Ihan hyvä festivaali, kaikkea väärää tulee ostettua
- Mahtava voimannäyte alueen musiikkiväeltä! Jatkakaa!
- Hyvää pelimannimeininkiä!
- Ihanaa musiikkia kauniissa kaupungissa!
- Mukavaa että kansanmusiikki saa arvostusta ja paikan missä esittää
- Jesse & co oli hyvä!
- Dalton Bros. oli paras
- Mahtava meininki! Amerikkalaiset rulez!
- Martikainen hyvä!
- Ihan ok musaa. Hyvä tapahtuma Haapaveden kaupungin köyhään kulttuuri-tarjontaan
- Best place ever
- Kiva kun löytyy kauppoja läheltä. Kiva kun on rantapuisto ja kylpyläsaari
- Musiikki on hyvässä asemassa ja kaupungin omia muusikoita ja heidän työtään arvostetaan.
- Mukava palata aina kotiseudulle
- Valoisuus on hieno homma! Ei ole etelässä näin valoisaa.
- Lisää vain jatkossa yhtä hyvää
- Edelliset kerrat: Lava on ollut todella monipuolisempi. Hyvä näinkin!
- Olut on hyvää

Parannettavaa

- Parempia esiintyjä (Popeda, PMMP, nuorisomusiikkia, jazz) (6)
- Lisää maailmanmusiikin esiintyjä
- Kyltit ja mainostus heikkoa kaupungilla (myös jalankulkijoille) (5)
- Käsiohjelma hankala ja vaikealukuinen, järjestely esim. musiikkilajin mukaan ja kartta alueesta (5)
- Alkoholia juomattomille huonosti katettua kuuntelualueetta. Kaljateltan melu on valtava. (3)
- Hintasotku lipuissa toisen kerran jo (2)

- Halvemmat hinnat (2)
- Haapavesi olisi voinut kaupunkina satsata enempi viheralueisiin ja näyttävään kukkaistutuksiin. Niin ja ainakin siistiä liikennetolppien istutukset!!! Tosin rikkaruohoihinkin on jo totuttu. Tyhjiä ruohottuneita tontteja ja rumia rakenuksia (2)
- Nettisivuille voisi laittaa suoran linkin aikatauluista esiintyjien esittelyihin
- Opiskelijalipun hinta kohtuuttoman korkea, alennus yhdeltä illalta 3 €! -10 % yleensä -50 %
- Festareille olisi kiva olla semmoinen paikka, jossa voisi kokeilla soittimia, sekä lapset että aikuiset.
- Yhteislaulua, johon kävijätkin voivat osallistua.
- Eri maiden kansantanssien ”opetusta” yksinkertaisia yhteisiä, lyhyitä yhteisiä tansseja, esimerkiksi.
- Myyjien joukossa voisi olla musiikkiliikekin.
- Folk-cafen nimi johtaa harhaan kahvilaa etsiessä.
- Esiintyjät voisi ottaa vastaan perehdyttämällä folkien systeemiin ja toivottaa tervetulleeksi
- Alkoholin käyttöä tulisi rajoittaa enemmän tai ei alaikäisiä alueelle lainkaan
- Jamiteltan melu sekoitti täysin salissa esiintyvien musiikin. Surkea järjestely muuten hyvissä folkeissa.
- Markkinointi ei tavoita läheskään kaikkia Folk-musiikin ystäviä.
- Salin seuraavan esiintyjän nimi ja aloitus aika oveen
- Kirkon akustiikka on kovin vaikea, olisiko vaihtoehtoisia paikkoja? Spiikit eivät kuuluneet lainkaan (puuroutuivat), kuuluttajat tulisi opettaa puhumaan kirkossa erittäin hitaasti.
- Kulku myös urheilukentän parkkipaikalta suoraan festari-alueelle. (aita pois)
- Miesten folk-paitoihin pirteämpiä värejä

LIITE 4, Laskukaavat

Ulkopaikkakuntalaisten kävijöiden määrä:

Kävijät yhteensä 2200

Ulkopaikkakuntalaiset 62 %

$$\rightarrow 2200 * 0,62 = 1364$$

Majoitus:

Ulkopaikkakuntalaiset = 1364

Majoittuvien prosentti = 33,8 %

Majoitukseen käytetty rahamäärä keskimäärin = 66,55 €

$$\rightarrow 1364 * 0,338 * 66,55 \text{ €} = 30\ 700 \text{ €}$$

Ravintolapalvelut:

Ulkopaikkakuntalaiset = 1364

Prosentti = 81 %

Käytetty rahamäärää keskimäärin = 40,20 €

$$\rightarrow 1364 * 0,81 * 40,20 \text{ €} = 44\ 400 \text{ €}$$

Liikkuminen majoituspaikasta festivaalialueelle:

Ulkopaikkakuntalaiset 1364

Prosentti = 16 %

Käytetty rahamäärä keskimäärin = 24,50 €

$$\rightarrow 1364 * 0,16 * 24,50 \text{ €} = 5\ 300 \text{ €}$$

Muu kulutus Haapavedellä:

Ulkopaikkakuntalaiset 1364

Prosentti = 76 %

Käytetty rahamäärä keskimäärin = 49,90 €

$$\rightarrow 1364 * 0,76 * 49,90 \text{ €} = 51\ 800 \text{ €}$$

Kulutus yhteensä: 30 700 € + 44 400 € + 5 300 € + 51 800 € = 132 200 €